

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

13.09.2021

Kokoustiedot

Aika 13.09.2021 klo 09:00 - 10:45

Paikka Sähköinen Teams-kokous

Saapuvilla olleet

Läsnä	Guzenina Maria	puheenjohtaja
	Elo Simon	jäsen
	Gestrin Christina	jäsen
	Laakso Mikko	jäsen
	Lahtinen Teemu	jäsen
	Laukkanen Antero	jäsen
	Palomäki Ulla	jäsen
	Seppälä Peppi	jäsen
	Löyttyniemi Meri	varajäsen
Muut saapuvilla olleet	Vuornos Henrik	kaupunginhallituksen puheenjohtaja
	Elo Tiina	kaupunginhallituksen I varapuheenjohtaja
	Mäkelä Jukka	kaupunginjohtaja
	Rinta-aho Harri	kasvun ja oppimisen toimialajohtaja
	Kivinen Harri	hallinto- ja kehittämisjohtaja
	Konttas Ari	rahoitusjohtaja
	Luukko Olli-Pekka	talous- ja hallintojohtaja
	Jyrkkä Maria	konserniohjauksen kehittämisjohtaja
	Pajakoski Johanna	viestintäjohtaja
	Remes Kirsi	asiointijohtaja
	Kattelus Johanna	konserniohjauksen kehittämisspäällikkö
	Immonen Mari	kaupunginsihteeri
	Pirkanniemi Risto	lakimies, sihteeri

Allekirjoitukset

Maria Guzenina

Risto Pirkanniemi

puheenjohtaja

sihteeri

Pöytäkirja tarkastettu ja hyväksytty

Simon Elo

Christina Gestrin

pöytäkirjantarkastaja

pöytäkirjantarkastaja

Pöytäkirjan nähtävänäolo

Tämä pöytäkirja on julkaistu yleisessä tietoverkossa 20.09.2021.

Käsitellyt asiat

Pykälä	Liite	Otsikko	Sivu
§ 56		Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen	5
§ 57		Pöytäkirjan tarkastajien valinta	6
§ 58	1	Konserniyhteisöille asetettavat vuoden 2022 tulostavoitteet (Kv-asia)	7
§ 59	2 - 6	Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) syysyhtymäkokous 14.9.2021, kokousedustajan nimeäminen, hallituksen ja tarkastuslautakunnan asettaminen sekä toimiohjeen antaminen	9
§ 60	7 - 11	Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) ylimääräisen yhtymäkokouksen 14.9.2021 kokousedustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen sekä hallituksen asiantuntijajäsenen nimeäminen	13
§ 61		Osakkeenomistajan päätös Espoo Catering Oy:n yhtiökokouksen toimivaltaan kuuluvassa asiassa	17
§ 62	12, 13	Lausunto Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2022-2024	20
§ 63		Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2022 - 2024	31
§ 64		Jäsenten nimeäminen Laurea-ammattikorkeakoulun Espoon - Lohjan alueneuvottelukuntaan nelivuotiskaudeksi	45
§ 65		Tapiolan Keskuspysäköinti Oy:n ja Tapiolan Keskustalvomo Oy:n osakkeiden ostaminen Asunto Oy Espoon Itätuulenkuja 10:ltä (Kh-asia)	47
§ 66		Ylimääräinen asia	51

§ 56

Kokouksen laillisuuden ja päätösvaltaisuuden toteaminen

Päätös

Puheenjohtaja totesi kokouksen laillisesti koolle kutsutuksi ja päätösvaltaiseksi.

Selostus

Kaupunginhallituksen konsernijaosto oli kutsuttu koolle puheenjohtajan allekirjoittamalla 9.9.2021 päivätyllä jäsenille toimitetulla kokouskutsulla.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

6/56

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

§ 57

13.09.2021

§ 57

Pöytäkirjan tarkastajien valinta

Päätös

Pöytäkirjan tarkastajiksi valittiin Simon Elo ja Christina Gestrin.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

7/56

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

§ 58

13.09.2021

10063/00.01.02/2021

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 13.09.2021 § 58

§ 58

Konserniyhteisöille asetettavat vuoden 2022 tulostavoitteet (Kv-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:
Jyrkkä Maria
Kattelus Johanna
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallituksen konsernijaosto ehdottaa kaupunginhallitukselle, että valtuusto asettaa konserniyhteisöille liitteen mukaiset vuoden 2022 tulostavoitteet taloussuunnitelman käsittelyn yhteydessä.

Käsittely

Jyrkkä poistui Espoo Catering Oy:n asian käsittelyn ja päätöksenteon ajaksi (Hallintolaki 28 § 1 mom. 5 kohta).

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on otettu huomioon pöytäkirjassa ja sen liitteessä.

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Espoo-tarinan tavoitteet koskevat koko Espoo-konsernia. Espoo-kaupunkikonsernia tulee johtaa kokonaisuutena ja sen tavoitteena on Espoo-tarinan vahvempi toimeenpano. Konserniyhteisöille asetettavat tavoitteet ja niiden seuranta varmistavat, että konsernia ohjataan Espoo-tarinan mukaisesti. Konserniyhteisöjen tulostavoitteet on valmisteltu osana kaupungin talousarvion valmisteluprosessia.

Tavoitteiden asettamisen perusta ja raportointi

Tavoitteet on asetettu merkittävimmille yhteisöille joko vuosittain tai valtuustokauden mittaisiksi. Toteutuminen raportoidaan konsernijaostolle ja valtuustolle.

Merkittävimmille kuntayhtymille (HSY, HSL ja HUS) on asetettu PKS-tasoiset tavoitteet, joihin ovat sitoutuneet kaikki PKS-kuntaomistajat. Tavoitteet ovat oheismateriaalina.

Lisäksi Espoon kaupunki on lausunnoissaan kuntayhtymien toiminta- ja taloussuunnitelmista antanut Espoon näkemyksen seuraavien vuosien suunnitelmien valmistelua varten.

Yleiset periaatteet

Konserniyhteisöjen tulostavoitteet on asetettu Espoo-tarinan mukaisesti. Espoon tavoitteena on, että kaupunkikonsernia kehitetään taloudellisesti, ekologisesti, sosiaalisesti ja kulttuurillisesti kestäväällä tavalla. Kaupunkikonsernin palvelut järjestetään asukas- ja asiakaslähtöisesti siten, että palvelut ovat kustannusvaikuttavia.

Lähtökohtana on, että tavoitteet keskittyvät yhteisöjen ydintoimintaan ja strategisesti merkittäviin asioihin. Tavoitteiden tulee olla samassa linjassa Taloudellisesti kestävä Espoo –ohjelman kanssa ja tukea ohjelman tavoitteiden toteutumista. Valmistelussa on myös huomioitu se, että tavoitteiden määrä pysyy kohtuullisena ja ne ovat mitattavissa. Tulostavoitteiden painopisteitä tarkistetaan vuosittain. Tässä asetettavien tavoitteiden lisäksi yhteisöjä sitovat kaupungin ohjelmat, sopimukset ja muut strategiset tavoitteet.

Kaupungin omien tytäryhteisöjen osalta tavoitteiden asettaminen tapahtuu yhteistyössä yhteisöjen kanssa ja valmistelu on joustavampaa kuin isoissa, moniomisteisissa yhteisöissä, kuten kuntayhtymissä. Tavoitteiden laadinnassa on huomioitu Espoo-tarinan ja kaupungin antamien lausuntojen keskeiset sisällöt.

Päätöshistoria

Liitteet

- 1 Konserniyhteisöjen 2022 tulostavoitteet

Oheismateriaali

- Kuntayhtymien PKS tavoitteet

6922/00.04.00/2021

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 13.09.2021 § 59

§ 59

**Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) syysyhtymäkokous
14.9.2021, kokousedustajan nimeäminen, hallituksen ja
tarkastuslautakunnan asettaminen sekä toimiohjeen antaminen**

Valmistelijat / lisätiedot:
Paavilainen Lauri
Jyrkkä Maria
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

1
nimeää Espoon kaupungin edustajaksi HSL:n ylimääräiseen
yhtymäkokoukseen 14.9.2021 kaupunkiympäristön toimialajohtaja Olli
Isotalon tai hänen määräämänsä ja antaa yhtymäkokousedustajalle
toimiohjeeksi kokouksessa

1.1
ehdottaa valittavaksi hallitukseen Espoon edustajiksi seuraavat henkilöt:

Jäseneksi
Mia Laiho (Kok.)
Heli Halava (Vihr.)
Maria Outinen (SDP)

Varajäseneksi
Kimmo Oila (Kok.)
Pertti Myller (SDP)
Nina af Hällström (SFP)

1.2
ehdottaa valittavaksi tarkastuslautakuntaan jäseniksi ja varajäseniksi
seuraavat henkilöt:

Jäseneksi
Auli Elolahti (Vihr.)

Varajäseneksi
Sakari Kouti (Vihr.)

1.3
kannattaa muita esityslistan mukaisia esityksiä.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Hallituksen asettaminen toimikaudelle 2021 – 2025

HSL:n perussopimuksen 3 ja 15 §:n mukaan HSL:llä on hallitus, jonka tehtävät on määritelty perussopimuksen 16 §:ssä sekä hallintosäännön 7 §:ssä. Hallituksen nimeää yhtymäkokous. Hallituksen toimikausi on neljä vuotta.

Perussopimuksen 15 §:n mukaan hallituksen paikkajako määräytyy jäsenkuntien perussopimuksen 12 §:n mukaisten ääniosuuksien suhteessa. Hallituksessa on enintään 14 jäsentä ja näiden varajäsenet. Hallituksen kokoonpano on sovittava sellaiseksi, että se vastaa jäsenkuntien valtuustoissa edustettuina olevien eri ryhmien kunnallisvaaleissa saamaa ääniosuutta kuntayhtymän alueella vaalilaissa säädetyn suhteellisuusperiaatteen mukaisesti.

Hallituksen kokoonpanon on sekä jäsenten että varajäsenten osalta täytettävä naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:n vaatimukset, joiden mukaan hallituksessa tulee olla sekä naisia että miehiä kumpiakin vähintään 40 prosenttia, jollei erityisistä syistä muuta johdu. Tämä tarkoittaa käytännössä, että suhteen miehet/naiset tulee olla 6/8, 7/7 tai 8/6.

Tarkastuslautakunnan asettaminen toimikaudelle 2021-2025

HSL:n perussopimuksen 29 §:n mukaan HSL:ssä on tarkastuslautakunta, johon valitaan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja kolme muuta jäsentä. Tarkastuslautakunnan asettamisesta ja jäsenten kelpoisuudesta on soveltuvin osin voimassa, mitä kuntalaissa on säädetty kunnan tarkastuslautakunnasta.

Puolueet neuvottelevat kuntavaalien tuloksen vahvistamisen jälkeen HSL:n toimielinten paikkajaosta. Tarkastuslautakunnan kokoonpanon tulee

täyttää kuntalain 58.3 §:n säännös poliittisesta suhteellisuudesta. Tarkastuslautakunnan kokoonpanon on sekä jäsenten että varajäsenten osalta täytettävä myös naisten ja miesten tasa-arvosta annetun lain (609/1986) 4 a §:n vaatimukset,

Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2020

Koronapandemian vaikutukset HSL:n toimintaan 2020

Vuoden 2020 aikana tarkastuslautakunta on ollut erittäin huolissaan koronan aiheuttamista ongelmista HSL:n toimintaan. Aikaisempi arviointikehikko on mennyt uusiksi, eikä täysin talousarvion tavoitteita ole voinut pitää kovin relevantteina, koska ne on kirjoitettu ennen koronaa. Kaikkiin arviointikohteisiin on vaikuttanut uusi tilanne pandemian keskellä.

Seuraavia huomioita ja asioita on mm. noussut tarkastuslautakunnan kokouksissa esiin:

- Onko tarvetta vähentää liikenteessä olevien vuorojen määrää tai liikennevälineiden muodon painotusta?
- Mikä on sopiva palvelutaso uudessa tilanteessa? Erilaisia skenaarioita on hyvä tehdä valmiiksi talouden lukujen ja toiminnan valossa. Näistä voisi pyytää jäsenkuntien riittävän selvät lausunnot. HSL:n alue on nykyään sen verran laaja, ettei sama tilanne välttämättä koske kaikkia jäsenkuntia.
- Jos etätyöt jäävät pysyväksi tavaksi tehdä töitä, ei liikkumiseen ole niin suurta tarvetta. Tämä osaltaan vähentää tarvetta julkiseen liikenteeseen.

Osavuosisikatsaus

- Tilikauden tulosennuste on -36 milj. euroa alijäämäinen (TA 79 milj. euroa). Traficomien 5/2021 myöntämä valtion koronatuki 69,3 milj. euroa on huomioitu ennusteessa.
- Tilinpäätöksessä 2020 kertynyt kumulatiivinen alijäämä oli yhteensä -2 milj. euroa. TTS-kaudelle katettavaa alijäämää jää siten jäsenkunnille ennusteen 1/2021 mukaan yhteensä -38 milj. euroa.
- Kassatilanne on kohtuullinen. Ennusteen toteutuessa, vuonna 2021 ei tarvitse nostaa uutta lainaa tai purkaa rahastoja. Toimenpiteitä tarvitaan kuitenkin heti vuonna 2022.
- Mikäli tilanne säilyy nyt ennustetun kaltaisena, talousarviomuutoksia esim. laskutettaviin kuntaosuuksiin ei tarvita.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

12/56

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

§ 59

13.09.2021

Liitteet

- 2 Kokouskutsu, HSL ylimääräinen yhtymäkokous 14.9.2021
- 3 HSL ylimääräinen yhtymäkokous 14.9.2021 esityslista
- 4 Osavuosisikatsaus 1/2021
- 5 Tarkastuslautakunnan arviointikertomus vuodelta 2020
- 6 Ääniluettelo

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

13/56

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

§ 60

13.09.2021

*6449/00.04.00/2021

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 13.09.2021 § 60

§ 60

Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) ylimääräisen yhtymäkokouksen 14.9.2021 kokousedustajan nimeäminen ja toimiohjeen antaminen sekä hallituksen asiantuntijajäsenen nimeäminen

Valmistelijat / lisätiedot:
Kääriäinen Henri
Jyrkkä Maria
etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

1

nimeää Espoon kaupungin edustajaksi HSY:n ylimääräiseen yhtymäkokoukseen 14.9.2021 kaupunkiympäristön toimialajohtaja Olli Isotalon tai hänen määräämänsä ja antaa yhtymäkokousedustajalle toimiohjeeksi kokouksessa,

1.1

ehdottaa valittavaksi hallitukseen Espoon edustajiksi seuraavat henkilöt:

Jäsen

Varajäsen

Sirpa Hertell (Vihr.) (vpj.)

Timo Lahti (Vihr.)

Kari Kuusisto (Kok.)

Mia Nores (Kok.)

Kristiina Lindroos (SDP)

Ei Espoosta

Ei Espoosta

Eija Pirinen (PerusS)

1.2

ehdottaa valittavaksi tarkastuslautakuntaan jäseniksi ja varajäseniksi seuraavat henkilöt:

Jäsen

Varajäsen

Christos Petriotis (Kok.)

Marju Silander (Kok.)

Espoon kaupunki	Pöytäkirja	14/56
Kaupunginhallituksen konsernijaosto	§ 60	13.09.2021

Hannu Järvinen (PerusS) (pj.)

1.3

kannattaa muita esityslistan mukaisia esityksiä,

2

päätää nimetä HSY:n hallitukseen asiantuntijajäseneksi Espoon kaupungin kaupunkiympäristön toimialajohtaja Olli Isotalon.

Käsittely

Esittelijän kokouksessa tekemät muutokset on huomioitu pöytäkirjassa

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

HSY:n ylimääräinen yhtymäkokous pidetään tiistaina 14.9.2021 klo 10.30 HSY:ssä Ilmalassa kokoushuoneessa Länsisali (Ilmalankuja 2 L, Helsinki). Yhtymäkokousta jatketaan tarvittaessa tiistaina 21.9.2021 klo 10.30 mikäli kaikkia luottamushenkilövalintoja ei saada vielä 14.9.2021 tehtyä.

Hallituksen asettaminen toimikaudelle 2021 - 2025

HSY:n perussopimuksen mukaan hallitukseen kuuluu enintään 14 jäsentä ja yhtä monta henkilökohtaista varajäsentä. Hallitukseen esitetään valittavaksi nykyiseen tapaan 14 jäsentä. Paikkajako tapahtuu perussopimuksen 9.2 §:n määräyksen mukaisen laskelman perusteella, jonka mukaan hallitukseen on valittava 7 Helsingin, 3 Espoon ja 3 Vantaan sekä 1 Kauniaisten kaupungin edustaja.

Hallituksen kokoonpanon tulee täyttää kuntalain 58 §:n 3 momentin säännös poliittisesta suhteellisuudesta. Tämä lasketaan 2021 kunnallisvaaleissa valtuustopaikan saaneiden poliittisten ryhmien yhteenlaskettujen äänimäärien mukaisista vertausluvuista.

Myös tasa-arvolain 4 a §:n 2 momentin säännöksen tulee täytyä eli suhteen miehet/naiset tulee olla 6/8, 7/7 tai 8/6.

Hallituksen puheenjohtajaksi valitaan perussopimuksen 9 §:n mukaan jäsen, joka edustaa suurinta jäsenkuntaa.

Mikäli kaikkien jäsenkuntien asianomaiset toimitukset eivät ole tehneet päätöksiä luottamushenkilöiksi valittavista, keskeytetään kokous ja sitä jatketaan 21.9.2021 klo 10.30

Tarkastuslautakunnan asettaminen toimikaudelle 2021-2025

HSY:n perussopimuksen 25 §:n mukaan hallinnon ja talouden tarkastamisessa noudatetaan mitä siitä on säädetty kuntalaissa ja määrätty kuntayhtymän hallintosäännössä. Tarkastuslautakuntaan valitaan puheenjohtaja, varapuheenjohtaja ja enintään 3 jäsentä sekä jokaiselle henkilökohtainen varajäsen siten, että jokaisesta jäsenkunnasta on vähintään yksi jäsen tai varajäsen lautakunnassa.

Myös tarkastuslautakunnan kokoonpanon tulee täyttää kuntalain 58 §:n 3 momentin säännös poliittisesta suhteellisuudesta sekä tasa-arvolain 4 a §:n 2 momentti.

Mikäli kaikkien jäsenkuntien asianomaiset toimielimet eivät ole tehneet päätöksiä luottamushenkilöiksi valittavista, keskeytetään kokous ja sitä jatketaan 21.9.2021 klo 10.30.

Asiantuntijajäsenen nimeäminen HSY:n hallitukseen toimikaudelle 2021-2025

HSY on sähköpostillaan 26.8.2021 pyytänyt Espoon kaupunkia nimeämään yhden asiantuntijajäsenen HSY:n hallitukseen toimikaudelle 2021-2025.

Asiantuntijajäsenenellä on HSY:n hallintosäännön 60 §:n nojalla läsnäolo- ja puheoikeus hallituksen kokouksissa ja aamukouluissa, mutta he eivät osallistu päätöksentekoon. Asiantuntijajäsenet muodostavat tärkeän linkin HSY:n ja sen jäsenkuntien päätöksenteon valmistelussa ja täytäntöönpanossa. Asiantuntijajäsenet toimivat viestinvälittäjinä ajankohtaisista, erityisesti valmistelussa olevista suunnitelmista ja näkemyksistä molempiin suuntiin. HSY:n hallituksessa asiantuntijajäsenet edustavat kuntien ylintä johtoa.

Espoon kaupungin asiantuntijajäsenenä toimii Olli Isotalo.

Päätöshistoria

Liitteet

- 7 Liite 1. Ääniluettelo 2021 01092021
- 8 Liite 2. Hallituspaikkojen jakaantuminen jäsenkuntien ja puolueiden kesken 14.6.2021
- 9 Liite 3. ja 5. Vaalien valmistelutoimikunnan neuvottelema paikkajako
- 10 Liite 4. Tarkastuslautakunnan paikkajakauma poliittisen suhteellisuuden mukaisesti 14.6.2021

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

16/56

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

§ 60

13.09.2021

11 Yhtymäkokouskutsu 14.9.2021 ja esityslista

Jakelu

Valitut

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

17/56

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

§ 61

13.09.2021

10040/02.07.00/2021

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 13.09.2021 § 61

§ 61

Osakkeenomistajan päätös Espoo Catering Oy:n yhtiökokouksen toimivaltaan kuuluvassa asiassa

Valmistelijat / lisätiedot:
Kattelus Johanna

etunimi.sukunimi@espoo.fi
Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallituksen konsernijaosto päättää, että

1

osakeyhtiölain 5 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisesti yhtiön ainoana osakkeenomistajana Espoon kaupunki, yhtiökokousta pitämättä, valitsee Espoo Catering Oy:n hallituksen jäseneksi Noora Fagerströmin (Kok.) Henrik Haapajärven (SDP) sijaan. Hallituksen muut jäsenet jatkavat konsernijaoston kokouksessaan 7.6.2021 antamalla toimiohjeella yhtiökokouksessa 8.6.2021 päätetyn mukaisesti.

2

Espoo Catering Oy:n toimitusjohtaja Kristina Inkiläinen valtuutetaan rekisteröimään päätös kaupparekisteriin.

3

yhtiön hallituksen jäsenten palkkiot ovat päätöspäivästä lähtien seuraavat:

i) Hallituksen puheenjohtaja:

Vuosipalkkio 4 735 euroa

Kokouspalkkio 210 euroa

ii) Hallituksen jäsen:

Vuosipalkkio 2 368 euroa

Kokouspalkkio 178 euroa.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Espoo Catering Oy on kaupungin 100 % omistama yhtiö, joka myy ruokapalveluita Espoon kaupungille lasten, nuorten, vanhusten ja henkilöstön tarpeisiin sekä kokouksiin ja vierastarjoiluihin. Lisäksi tarjotaan ateriapalvelutoimintaan liittyviä sisäisiä asiantuntijapalveluja. Espoon kaupungin omistamien osakkeiden määrä on 1 000 osaketta ja osakepääoma on 0,5 milj. euroa.

Hallituskokoonpanon muutos paikkajaossa sovitus

Espoo Catering Oy:n sääntömääräisessä yhtiökokouksessa 8.6.2021 yhtiön hallitukseen valittiin, konsernijaoston 7.6.2021 kokouksessaan päättämällä toimiohjeella, Maria Jyrkkä, Timo Kuismin ja Maarit Vierunen asemiansa puolesta, uusina asiantuntijajäseninä hallitusammattilaiset Arja Kosonen ja Eero Suomela sekä Päivi Raunu (Vihr.) ja Henrik Haapajärvi (SDP). Päivi Raunu valittiin hallituksen puheenjohtajaksi.

Kunnallisvaalien vaalituloksen perusteella on sovittu luottamushenkilöiden paikkajaosta kaupungin luottamuselimiin ja tiettyjen konserniyhteisöjen hallintoelimiin. Paikkajaon perusteella Espoo Catering Oy:n hallituksen puheenjohtajana jatkaa Päivi Raunu (Vihr.) ja Henrik Haapajärven (SDP) tilalle on nimetty Noora Fagerström (Kok.) Noora Fagerströmillä on Espoo Catering Oy:n hallituksen kokoonpanoa erityisen sopivasti täydentävää yrittäjyys- ja liiketoimintaosaamista ravintola- ja elintarviketoimialoilta.

Espoon kaupungin tytäryhtiöiden hallitusjäsenten palkkioiden määräytyminen ja muutos

Kaupunginhallitus on 19.6.2017 päättänyt kaupungin tytäryhtiöiden hallituksen jäsenten palkkioiden määräytymisperiaatteista, joiden myötä yhtiöt on jaettu kolmeen ryhmään toiminnan laajuuden ja volyymin, taseen loppusumman sekä henkilöstön määrän mukaan. Palkkiot on sidottu luottamushenkilöiden palkkioihin ja tulevat tarkistettaviksi silloin, kun luottamushenkilöiden palkkioita on tarkistettu.

Valtuusto päätti kokouksessaan 21.6.2021 korottaa luottamushenkilöiden palkkioita 1.8.2021 alkaen. Espoo Catering Oy kuuluu palkkioryhmään 2. Siksi Espoo Catering Oy:n hallituksen jäsenten palkkioita ehdotetaan päätöspäivästä lähtien vastaavasti korotettaviksi niin, että maksetaan:

- hallituksen puheenjohtajalle:
 - o Vuosipalkkio 4 735 euroa
 - o Kokouspalkkio 210 euroa
- hallituksen jäsenelle:
 - o Vuosipalkkio 2 368 euroa
 - o Kokouspalkkio 178 euroa.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

19/56

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

§ 61

13.09.2021

Nämä edellä selostetut päätökset tehdään sujuvuuden vuoksi yhtiökokousta pitämättä osakeyhtiölain 5 luvun 1 §:n 2 momentin mukaisella ainoan osakkeenomistajan päätöksellä.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

20/56

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

§ 62

13.09.2021

9005/00.04.00/2021

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 13.09.2021 § 62

§ 62

Lausunto Helsingin seudun ympäristöpalvelut -kuntayhtymän (HSY) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2022-2024

Valmistelijat / lisätiedot:

Kääriäinen Henri

Jyrkkä Maria

Jänis Reetta

Konttas Ari

Isotalo Olli

Laitala Pasi

Paananen Tanja

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallituksen konsernijaosto antaa Helsingin seudun ympäristöpalvelut-kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2022 - 2024 seuraavan lausunnon:

HSY:n tulee sisällyttää strategiaansa pääkaupunkiseudun kuntien yhteisesti sopimat tavoitteet kuntayhtymälle vuosille 2022–2025. Tavoitteet kuvaavat jäsenkuntien strategista tahtotilaa ja ne on valmisteltu yhteistyössä HSY:n kanssa. Tavoitteet ja mittarit ovat seuraavat:

1

Tuottavuuden nousu vuosittain vähintään 1,5 %.

Mittarit:

- Tuottavuusohjelman laatiminen ja toimeenpano, investointiohjelman mitoitus sekä muut tarvittavat toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi niin, että tarve vesihuollon tariffien reaalille hinnankorotuksille pystytään hillitsemään
- Toimintamenot euroa/asukas

2

Ympäristövastuullisuuden lisääminen

Mittarit:

- Yhdyskunta- ja kotitalousjätteen kierrätysaste vuosittain, tavoitetaso 2022: vähintään 54 %

- Kasvihuonekaasupäästöjen määrä HSY:n omassa toiminnassa ja ulkoisissa palveluissa, tavoitetaso 2022: enintään 150 000 t CO₂-ekv

3

Vesi- ja jätehuollon toimivuuden parantaminen

Mittarit:

- Asiakasryhmä- ja toimintokohtainen asiakastyytyväisyys vuosittain.

Espoo pitää lisäksi tärkeänä, että HSY mitoittaa investointiensa kokonaistason rahoituksellisesti kestäväälle tasolle, kehittää jätteiden hyödyntämistä pääkaupunkiseudulla yhteistyössä palveluja tuottavien yritysten kanssa ja Blominmäen puhdistamon rakentaminen ja käyttöönotto edistyy suunnitelman mukaisesti. Näiden toteutumisesta Espoo pyytää tiedot konserniraportoinnin yhteydessä.

1. Kestävä talous ja kuntayhtymän perustehtävä

HSY:n jäsenkaupungit ovat tehneet sopeutusohjelmia, joilla suunnitelmallisesti parannetaan tuottavuutta ja talouden tasapainoa. Espoo on omassa Taloudellisesti kestävä Espoo-ohjelmassa tarkastellut kaupungin palveluja ja toimintoja, niiden tasoa, laajuutta ja saatavuutta. Palveluprosesseja tehostamalla ja digitalisoimalla on mahdollisuus mittavaan talouden sopeuttamiseen. Samoin investointitasoa on laskettu valitsemalla kärkihankkeet, joissa edetään ja vastaavasti linjattu investoinnit, jotka voidaan jättää toteuttamatta tai voivat odottaa.

HSY:n tulisi tehdä vastaavanlainen prosessien tarkastelu sekä tehostamis- ja digitalisoimissuunnitelma mahdollisimman nopealla aikataululla. HSY:n laatima tuottavuusohjelma on lähtökohtaisesti kannatettava, mutta ohjelma on hyvin yleisluontoinen ja konkreettiset tavoitteet sekä mittarit jäävät epäselviksi.

Kuntayhtymä on talous- ja toimintasuunnitelmaansa kuvannut korkeaa investointitasoa ja kasvavaa lainakorkojen sekä -lyhennysten määrää. Tulorahoitus ei riitä suunnitelmakaudella kattamaan investointitasoa ja lainojen lyhennystä, jonka takia HSY joutuu nostamaan ulkopuolista lainaa. Omavaraisuusaste laskee koko suunnitelmakauden ajan. Näiden kerrotaan tuovan merkittävää painetta asiakasmaksujen korotuksille. Samanaikaisesti investointiohjelmaan on kuitenkin sisällytetty tuulivoimainvestointi, pyrolyysilaitos sekä poistotekstiilin lajittelu- ja esikäsittelylaitos.

Espoo pitää tärkeänä, että HSY uudelleenarvioi investointiohjelmansa ja pitäytyy niissä investoinneissa ja perustoiminnoissa, jotka liittyvät perussopimuksen mukaisiin tehtäviin. HSY:n ei ole tarpeen varautua investointiohjelmassaan tuulivoimainvestointeihin ja muissakin edellä mainituissa investoinneissa tulisi arvioida ulkoisten markkinoiden mahdollisuudet olla toimijana. Kuntayhtymän ei tule ottaa itselleen uusia

tehtäviä vaan mahdollistaa vesi- ja jätehuollon kustannusvaikuttava toimivuus, yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Hintojen korotuspainetta tulee pienentää toiminnan tuottavuutta ja kustannusrakennetta parantamalla sekä investointiohjelmaa priorisoimalla. Investointien priorisoinnissa tulee huomioida tuottavuutta lisäävät investoinnit.

Espoolaiset ovat aktiivisia materiaalivirtojen lajittelemisessa ja jätemäärän vähentämisessä. Korona-aika on korostanut tätä entisestään. Paikalliset yritykset ovat myös halukkaita yhteistyöhön ja käyttämään materiaalia liiketoiminnassaan sekä kehittämään prosesseja, mikä vastaavasti lisäävät elinvoimaa ja työllisyyttä alueelle. HSY:n tulee optimoida palvelujen saatavuus lähelle asiakasta ja huolehtia, että palvelut tukevat niiden käyttämistä. Tämä voi tarkoittaa esim. Sortti-asemien aukio-oloaikojen mahdollista laajentamista viikonlopuille, lyhyempiä keräyspisteiden tyhjentämisvälejä, keräyspisteverkoston laajentamista ja pientaloalueiden yhteisiä keräyspisteitä.

Palvelujen järjestämisessä ja saatavuudessa tulee hakea kokonaistaloudellisesti parhaimmat mallit, joissa on huomioitu asiakasmaksujen kasvu sekä kumppaneilta saatavat tulot materiaalivirtojen hyödyntämisestä. Yhteistyö jäsenkaupunkien, käyttäjien ja kumppaneiden kanssa on tärkeää, jotta palvelut pystytään toteuttamaan vaikuttavalla tavalla. Näin HSY:n järjestämät palvelut vastaavat parhaiten asiakkaiden ja kumppaneiden kysyntään ja tarpeeseen.

Koronasta huolimatta HSY:n tulee sitoutua ja panostaa oman tuottavuutensa ja palveluiden kehittämiseen sekä sille asetettujen tavoitteiden saavuttamiseen. Korona tuo haastetta toimintojen järjestämiseen, mutta se ei voi olla syynä esim. kierrätysasteen tai suoritelmäärien pienentymiseen.

2. Kiertotalous ja alueen elinvoiman lisääminen

Hiilineutraali kiertotalous tarjoaa keinoja jätehuollon tehostamiseen, päästöjen vähentämiseen, luonnonvarojen kestäväan käyttöön ja luonnon monimuotoisuuden säilyttämiseen. Espoo edistää kiertotaloutta, jotta asukkailla on mahdollisuus kestäväan elämäntapaan ja yritykset voivat kasvattaa liiketoimintaansa. Espoo kehittää kiertotalouden mukaisia ratkaisuja sekä kaupungin omassa toiminnassa että yhteistyössä kumppaneiden kanssa. Espoo on allekirjoittanut joulukuussa 2020 Euroopan laajuisen Circular Cities Declaration -sitoumuksen, jonka kymmenen tavoitetta edistävät kaupungin kiertotalouden toteutumista. Espoo näkee, että HSY:llä on merkittävä rooli kiertotalouden tavoitteiden edistämisessä, yhdessä muiden kumppaneiden kanssa.

Kiertotalouden ja jätehierarkian mukaisesti jätehuollon toimintojen tulee ensisijaisesti olla sellaista, että ne tähtäävät jätemäärän vähentämiseen. HSY:n alueella yhdyskuntajätteen määrä ei juuri ole vähentynyt viimeisten

vuosien aikana. Espoo pitää tärkeänä, että tavoitteellinen työ jätemäärän minimointiin, erityisesti vähäarvoisten jakeiden osalta, tulisi olla tavoitteellista koko pääkaupunkiseudun alueella yhteistyössä laajan toimijaverkon kanssa.

Espoo näkee, että kestävä kilpailukyvyä kehittämistä pitää toteuttaa kaupunkien, yritysten ja tutkimuslaitosten yhteistyöllä. Espoo-tarinan tavoitteiden mukaisesti Espoo pitää tärkeänä, että HSY toimii kumppaneille kehitys- ja yhteistyöalustana, kuten kaupunkikin. Korona-elvytyksen painopisteet vihreän siirtymän ja digitaalisuuden kehittämisen osalta voivat merkittävästi vahvistaa alueen taloutta ja työllisyyttä sekä lisätä resurssiviisautta ja edistää hiilineutraaliustavoitteiden saavuttamista. HSY:n toiminta tukee ja täydentää merkittävältä osalta kiertotalouden liiketoimintaa ja sen kehittämistä pääkaupunkiseudulla. Yhteistyön kautta jokaiselle jättejakeelle on mahdollista löytää paras mahdollinen teknistaloudellinen käyttökohde ja käsittelytapa sekä suunnitella uudet investoinnit järkevästi huomioiden Uudenmaan ja koko Suomen investointitilanne. HSY:n velvollisuutena on myös puuttua asioihin, jotka estävät kiertotalouden kehitystä tai tekevät siitä kalliimman vaihtoehdon.

Tekstiilijätteen keräys on tarkoitus aloittaa Suomessa jo vuonna 2023, kaksi vuotta EU:n edellyttämää aikarajaa aikaisemmin. Tekstiilijätteen keräyksen järjestäminen tulee olemaan kuntien vastuulla ja keräys toteutetaan todennäköisesti pääsääntöisesti kuntien ylläpitämillä alueellisilla keräyspisteillä. HSY:n olisi hyvä tarkastella poistotekstiilin käsittelylaitoksen rakentamisen lisäksi ko. toiminnan ulkoistamisen mahdollisuuksia. Poistotekstiilin lajittelu- ja esikäsittely luo uusia kiertotalouden työtehtäviä (erityisesti vaikeasti työllistyville) esimerkiksi yhteistyössä Pääkaupunkiseudun kierrätyskeskuksen kanssa.

Espoo pitää tärkeänä, että uuden jätelain tuomat velvollisuudet ja mahdollisuudet selvitetään etupainotteisesti. Esimerkiksi millä tavoin vastataan uudelleenkäytön valmistelun edistämiseen (JL 11a§) tai miten jätteen kierrätysasteen raportoinnin muutokset huomioidaan tavoitteessa.

Laajentuvan lajittelun ja keräyksen muuttuessa nopealla aikataululla on asukkaiden ja muiden yhteisöjen tietotaidon kasvattaminen varmistettava. Jätehuollon hintatason tulee myös pysyä asukkaille kohtuullisena ja kannustavana.

3. Vesihuollon investoinnit

HSY on varannut talousarvioesityksessään vuodelle 2022 vesihuollon toiminta-alueen kaavoituksen mukaiseen laajentumiseen 32,5 M€. ja suunnitelmakaudelle 2022–2024 keskimäärin 32,5 M€.

Määrärahavaroja ei ole jaettu kuntien kesken, mutta Espoon näkemyksen mukaan varaukset riittävät jäsenkuntien yhteenlaskettuun laajentumistarpeeseen. Espoo investoi uusiin alueisiin voimakkaasti ja

HSY:n tulee säilyttää valmius tarkastaa investointikehystä kesken toimintavuoden, mikäli näyttää siltä, että kehys ei riitäkään jäsenkuntien tarpeeseen.

HSY on alustavassa toiminta- ja taloussuunnitelmassaan varautunut laajentumiseen haja-asutusalueille 5,2 M€ vuodelle 2022, 3,0 M€ vuodelle 2023 ja 1,5 M€ vuodelle 2024. Vuosina 2022–23 ohjelmassa ei ole Espoon vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaista laajenemista asemakaava-alueiden ulkopuolisille alueille, mutta vesihuollon kehittämissuunnitelmaluonnokseen 2022–31 on ohjelmoitu vuodelle 2024 Kunnarila-Kalmari-Uusitorpan alue, jonka rakentamiseen tulisi varautua Espoon osalta noin 2 milj. eurolla.

4. Muuta huomioitavaa

Espoo esittää, että aina kun HSY rakentaa merkittäviä vesihuoltolähtöisiä siirtoviemäreitä tai vesijohtoja muualle kuin katualueelle tutkittaisiin yhteistyössä riittävän varhaisessa vaiheessa, voidaanko yhdistää vesihuolto ja vesihuoltokäytävän päälle rakennettava ulkoilureitti. Menettelyllä saataisiin kustannussäästöjä ja lisää hyväksyttävyyttä vesihuollon rakentamiselle.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Yleistä

HSY:n yhtymäkokouksen on kuntalain mukaan hyväksyttävä vuoden loppuun mennessä kuntayhtymän seuraavan vuoden talousarvio. Samassa yhteydessä on hyväksyttävä myös taloussuunnitelma kolmeksi tai useammaksi vuodeksi (suunnitelmakausi). Taloussuunnitelman ensimmäinen vuosi on talousarviovuosi.

Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään kuntayhtymän toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet ja se on laadittava siten, että edellytykset kuntayhtymän tehtävien hoitamiseksi turvataan. Talousarvion ja -suunnitelman laadinnassa tuottavuustavoitteena on ollut keskimääräinen 1,5 %:n vuotuinen tuottavuuden paraneminen.

Myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu toimintavolyymien ja toiminnan muutokset sekä vesihuollon ja jätehuollon alustavat taksamuutokset.

Yleisenä kustannustason muutoksena talousarviovuodelle 2022 on käytetty 1,3 %:ia, ellei tarkempaa ennustetta ole ollut käytettävissä. Inflaatiokerrointa tarkennetaan syksyllä lopullisen talousarvion valmistelussa. Suunnitelmavuodet on esitetty vuoden 2022 hintatasossa.

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen toukokuussa 2020 hyväksymiin investointiohjelmiin vuosille 2021 - 2030, johon on tehty keväällä 2021 tarkennuksia aikataulu- ja laajuusmuutosten takia.

HSY:n perussopimuksen mukaan toiminta- ja taloussuunnitelmasta on pyydettävä jäsenkaupunkien lausunnot ennen sen hyväksymistä. Lausunnot HSY:n alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2022 - 2024 pyydetään 22.9.2021 mennessä.

Tavoitteet

HSY:n toiminta- ja taloussuunnitelman 2022 - 2024 tavoiteasetanta ja budjetointi perustuvat yhtymäkokouksen 16.11.2018 hyväksymään strategiaan 2025 sekä jäsenkuntien omistajaohjauksen tavoitteisiin.

Tavoitteiden pohjana ovat strategiset päämäärät:

- Ympäristövastuun ja resurssitehokkuuden edelläkävijä
- Korkea toimintavarmuus
- Sujuvat palvelut
- Vakaa talous

ja mahdollistajapäämäärät:

- Hyvän työelämän kehittäjä
- Aktiivinen uuden teknologian hyödyntäjä
- Tiedolla vaikuttaja
- Yhteistyön rakentaja

Toiminta

HSY:n verkostoon pumpatun vesimäärän arvioidaan hitaasti kasvavan suunnittelukaudella. Vuonna 2022 tuotetun veden määrän arvioidaan olevan 96,9 miljoonaa m³ ja laskutettavan vedenmyynnin 76,5 miljoonaa m³. Viikinmäen ja Suomenojan jätevedenpuhdistamoilla käsiteltävän jäteveden määrän arvioidaan olevan yhteensä 143,7 miljoonaa m³ vuonna 2022, mikä tarkoittaa prosentin kasvua kuluvan vuoden ennusteesta. Vuonna 2022 asiakaskiinteistöillä tehdään noin 8,5 miljoonaa jäteastiathyjennystä ja kuljetetaan jätteitä yhteensä noin 388 000 tonnia. Jätteen energiakäyttöön Vantaan Energian jätevoimalaan toimitetaan

jätteitä yhteensä 228 000 tonnia. Ämmässuon jätteenkäsittelykeskukseen vastaanotetaan jätteitä yhteensä noin 285 000 tonnia, josta biojätettä on 48 000 tonnia.

Henkilöstö

Henkilöstön määrällinen tarve on arvioitu voimassa olevassa henkilöstösuunnitelmassa 2021 - 2023. Vuoden 2022 keskimääräinen henkilöstömäärä on yhteensä 839,6 henkilötyövuotta, joka on 6,1 htv vähemmän kuin vuoden 2021 suunnitelmassa. Henkilöstömäärien toteutumat ovat aikaisemmin jääneet suunniteltua alemmalle tasolle. Henkilöstösuunnitelma päivitetään suunnitelmakaudelle 2022 - 2024 ja muutokset huomioidaan lopullisessa toiminta- ja taloussuunnitelmassa syksyllä.

Käyttötalous

HSY:n toimintatuotot vuonna 2022 ovat 397,9 milj. euroa, 8,8 milj. euroa (2,3 %) enemmän vuoden 2021 ennusteeseen verrattuna. Myyntituottojen budjetoinnissa on otettu huomioon toimintavolyymien muutokset sekä talousmallien mukaiset alustavat hintamuutokset.

Vesitaksoihin on laskettu alustavasti 2 % reaalikorotus inflaatiovaikutuksen 1,3 % lisäksi. Hintojen nostotarve perustuu menossa olevan suuren investointitarpeen ja siitä seuraavan rahoituskulujen kasvun kattamiseen. Rakentamisen volyymin arvioidaan laskevan ja siten vesihuollon liittymismaksutulojen palaavan voimakasta nousua edeltäneelle tasolle. Jätehuollon toimintatuottojen ennakoitaan kasvavan maltillisesti suunnitelmakaudella. Syitä kasvulle ovat mm. taksojen tarkistaminen ja Sortti-asemien asiakasmäärän kasvu. Jätehuollon myyntituottojen budjetoinnissa on huomioitu vain inflaatiokorotus 1,3 %.

Jäsenkunnilta perittävät kuntaosuudet ovat noin prosentti HSY:n toimintatuloista. Kuntaosuuksilla katetaan ne seutu- ja ympäristötiedon sekä ilmastoinfon toiminta- ja pääomakulut, joita ei saada katettua palvelutuotannon myynnistä ja hankerahoituksista saaduilla tuloilla. Vuonna 2022 laskutettavat kuntaosuudet ovat 4,34 milj. euroa, jossa kasvua edellisestä vuodesta on 1,3 %. Vuoden 2021 tulosennusteen mukainen kumulatiivinen ylijäämä noin 0,34 milj. euroa on kohdistettu täysimääräisesti suunnitelmakaudelle etupainotteisesti kuntaosuuksia vähentäväksi.

HSY:n toimintamenot vuonna 2022 ovat 206,1 milj. euroa, joka on 10,4 milj. euroa (5,3 %) enemmän kuin vuoden 2021 ennusteessa. Toimintakulujen budjetoinnissa on huomioitu toiminnan muutokset ja merkittävimmät tiedossa olevat kustannusmuutokset. Suuri vaikutus kuluihin on Blominmäen jätevedenpuhdistuksen käyttöönotolla: Vuodelle 2023 ja 2024 on kuluissa huomioitu Suomenojan laitoksen

purkukustannusta 5 milj. euroa molempina vuosina ja vuodelle 2022 on tehty 10 milj. euron varaus. Henkilöstökuluihin sisältyy palkkaratkaisun vaikutukset keskimäärin 1,5 %.

Toimintatuottojen ja -kulujen erotuksena syntyvä toimintakate vuonna 2022 on 194,1 milj. euroa (48,8 % toimintatuloista), kun sen vuonna 2021 ennustetaan olevan 195,7 milj. euroa (50,3 %). Alenema johtuu pääosin Suomenojan laitoksen purkuun v. 2022 tehtävästä varauksesta. Suunnitelmavuonna 2023 toimintakate paranee ja on 212,1 milj. euroa (52,1 %) ja vuonna 2024 217,8 milj. euroa.

Nettorahoituskulut vuonna 2022 ovat 66,4 milj. euroa. Korkokuluista 60,6 milj. euroa on jäsenkunnille perustamislainoista maksettavia korkoja. Peruspääoman korko, jota jäsenkunnat alkoivat periä vuodesta 2021 on 0,5% vuonna 2022 ja vuosina 2023-2024 1%. Rahoitustuottoihin on budjetoitu 2 milj. euron osinkotuotot Uudenmaan Voima Oy:ltä vuosille 2022 - 2023 ja vuodelle 2024 1,8 milj. euroa. Suunnitelmakaudella nettorahoituskulut kasvavat, ollen vuonna 2024 69,2 milj. euroa.

Toimintakatteen ja rahoituserien jälkeen syntyvä vuosikate osoittaa sen tulorahoituksen, joka juoksevien menojen jälkeen jää käytettäväksi investointeihin ja lainojen lyhennyksiin. Vuonna 2022 vuosikate on 127,7 milj. euroa, kun investoinnit ja lainojen lyhennykset ovat yhteensä 289 milj. euroa. Suunnitelmakaudella joudutaankin turvautumaan merkittävään ulkopuoliseen lainarahoitukseen.

Tilikauden tulos vuonna 2022 on vuosikatteesta vähennettävien pysyvien vastaavien (käyttöomaisuus) poistojen jälkeen 0,02 milj. euroa ylijäämäinen. Jätehuollon investointivarausten aiempaan purkamiseen liittyvien poistoerokirjausten ja vesihuollon tuloksesta maksettavien tuloverojen jälkeen tilikauden alijäämä on 0,2 milj. euroa.

Investoinnit

Vesihuollon ja jätehuollon investoinnit perustuvat HSY:n hallituksen toukokuussa 2020 hyväksymiin investointiohjelmiin vuosille 2021 - 2030, johon on tehty keväällä 2021 tarkennuksia aikataulu- ja laajuusmuutosten takia. Vuonna 2022 investoinnit ovat yhteensä 212,2 milj. euroa, josta 188,1 milj. euroa on vesihuollon ja 21,0 milj. euroa jätehuollon investointeja.

Blominmäen jätevedenpuhdistamon valmistuminen suunnitelmakaudella tulee pudottamaan vesihuollon investointien tason lähemmäksi pitkän aikavälin normaalia. Toisaalta viime vuosina jäsenkuntien investoinnit infrastruktuuriin ovat olleet suuria ja tämä on nostanut myös HSY:n vesihuollon investointeja näiltä osin (kaupunkilähtöiset investoinnit). Vesihuollon investointien taso säilyy suunnitelmakaudella aiemmin arvioitua (mm. 10 vuoden investointiohjelma) korkeammalla tasolla johtuen

pääosin jäsenkuntien aiemmin arvioitua korkeamana säilyvästä infrastruktuuri-investointien tasosta. Erityisesti suuret raidehankkeet mahdollisesti käynnistyessään nostavat näiden investointien määrää. Tämä nostaa erityisesti johtosiirtojen ja osin verkostojen saneerausinvestointeja. Suunnitelmakaudella alkavat Kruunusillat- ja Kalasatama-hankkeet ovat tyyppiesimerkkejä kauden hankkeista. Kaavoituksen mukainen laajentuminen säilyy vakaan korkealla tasolla.

Kaupunkilähtöisten investointien säilyessä suurina on HSY:n vesihuolto joutunut siirtämään eteenpäin useita vesihuoltolähtöisiä hankkeita. Tästä huolimatta vesihuoltolähtöisten investointien taso säilyy suhteellisen vakaana. Tämä johtuu nyt käynnissä ja käynnistymässä olevista muutamasta suuresta hankekokonaisuudesta, joiden viivästyminen on hankalaa. Esimerkkeinä mainittakoon Blominmäen käyttöönottoon liittyvät viemärikäännöt, Vantaan vedenjakelun vahvistamiseen liittyvät strategiset hankkeet sekä yhteishankkeet jäsenkuntien kanssa kuten esimerkiksi Laajalahti – Otaniemi hanke, jossa on sekä Espoon että HSY:n hankkeita. Nämä on aikataulutettu yhteistyössä niin, että näistä muodostuu järkevä investointikokonaisuus.

Vedenpuhdistuksen saneerausinvestoinneissa on käynnissä mm. Pitkälän vedenpuhdistuslaitoksen kapasiteetin nosto ja perusparannus, Pitkälän pk 1 rakennussaneeraus sekä Vanhakaupungin selkeytyshallin vesikaton ja julkisivujen saneeraus. Nämä hankkeet jatkuvat vaihe vaiheelta myös tällä suunnittelukaudella.

Vedenjakelun uusinvestoinneissa vahvistetaan mm. Helsinki-Vantaa lentoaseman suunnan vedenjakelua. Viemäroinnin uudisinvestoinneissa Aleksis Kiven kadun alueella tehdään merkittäviä viemäroinnin uudistamisia, joihin liittyy myös sekaviemäroinnin eriyttämisiä.

Alueverkoston rakentaminen jatkuu kaudella vilkkaana. Haja-asutusalueen suurimpia kohteita ovat Kiilan, Oittaaan ja Reunan alueet. Suuria kaupunkilähtöisiä saneerauksia tehdään em. suurten raidehankkeiden ohella erityisesti Helsingissä, jossa rakennetaan useita kokoojakatuja kuten Kasin ratikan katuja, Mäkelänkatua, Mannerheimintietä ja Aleksis Kiven kadun aluetta.

Jätehuollon hankkeet keskittyvät ympäristöhaittojen minimoimiseen ja HSY:n toimipisteiden mahdollisimman tehokkaaseen hyödyntämiseen. Aluepalvelulähtöisissä investoinneissa jatketaan talousarviovuonna yhteistyötä Kierrätyskeskuksen kanssa. Ensimmäinen Sortti-pienasema valmistuu vuoden 2021 lopussa Koivukylän Kierrätyskeskuksen yhteyteen ja talousarviovuonna on varauduttu toteuttamaan seuraava Sortti-pienasema Espoon Nihtisillan kierrätystavaratalon läheisyyteen. Sortti-asetille haetaan talousarviovuonna aktiivisesti myös uusia rakennuspaikkoja ja jatketaan Sortti-konseptien kehitystyötä.

Käsittelypalvelulähtöiset investoinnit keskittyvät jätteenkäsittelykeskuksen toiminnan varmistamiseen ja ympäristöhaittojen minimoimiseen. Talousarviovuonna toteutetaan jätteiden loppusijoitusalueiden tiiviitä pintarakenteita ja maisemoidaan kaatopaikka-alueita ympäristölupien mukaisesti. Hule- ja suotovesien tasauskapasiteettia lisätään ja lisäksi toteutetaan kaasun- ja vesienhallinnan automaatio- ja sähkösaneeraukset. Talousarviovuonna valmistaudutaan ohjaamaan biokaasulaitoksen mädäte maatalouskäyttöön toteuttamalla vaadittavat selvitykset ja käynnistämällä laitteistoinvestoinnit. Ämmäsuon lämpötaloutta parannetaan varautumalla investoimaan kompostointilaitoksen lämpimän poistoilman hyödyntämiseen alueen kaukolämpöverkossa. Tällä hukkalämmön talteenottojärjestelmällä estetään samalla toiminnasta aiheutuvien hajujen leviämistä ympäristöön. Talousarviovuonna selvitetään myös biojätteen tunnelikompostointiajan lisäämistä niin, että biojäte on mahdollista kompostoida nykyistä pidempään sisätiloissa. Lisäksi tehdään biojätteen käsittelylaitosten vuosittaiset ylläpito- ja kehittämissaneeraukset. Talousarviovuonna on varauduttu myös käynnistämään kaatopaikkakaasun rikastamiseen tarvittavan polttoainesäiliön ja kaasunsyöttölaitteiston suunnittelu ja hankinta vuonna 2023, mikäli kaasun metaanipitoisuus laskee jätteenkäsittelykeskuksen lämpöenergian tarpeen ja kaasumootoreiden toiminnan kannalta liian alhaiselle tasolle.

Blominmäen jätevesilietteen kehittyneisiin käsittelymenetelmiin tähtäävän lietteen pyrolyysin koetoimintalaitoksen rakennustyöt valmistuivat vuoden 2020 lopussa. Sitä testataan vuosina 2021 - 2022 ja hallitukselle raportoidaan pyrolyysin koetoimintalaitoksen toiminnasta ja koetuloksista viimeistään mahdollisen täyden mittakaavan pyrolyysilaitoksen investointipäätösesityksen yhteydessä, kuten koetoimintalaitoksen hankesuunnitelman tarkistamisen hyväksymisen 20.9.2019 yhteydessä todettiin. Täyden mittakaavan laitoksen hankintaan on jätehuollon investointiohjelmassa varauduttu vuosina 2023 - 2025. Tämän merkittävän kokoisen investoinnin toteuttaminen edellyttää ensin laitokselle asetettujen toimintakoetulosten ja lopputuotteen laatuksien täyttymistä. Lisäksi on tarkasteltava lopputuotteelle löytyvää kysyntää.

Materiaalitehokkuusinvestointina on talousarviovuonna varauduttu poistotekstiilin lajittelu- ja esikäsittelylaitoksen hankintaan niin, että laitos olisi mahdollista toteuttaa vuoden 2023 aikana joko itse tuotettuna tai vaihtoehtoisesti ostopalveluna. Materiaalitehokkuusinvestointina on myös varauduttu tulivoimalan toteutukseen investointiohjelman mukaisesti suunnitelmakauden lopussa vuonna 2024. Tuulivoimaa koskevan Ämmäsuon asemakaavan muutoksen arvioidaan valmistuvan vielä vuoden 2021 aikana.

Rahoitus

Perustamislainat HSY:n jäsenkunnilta ovat yhteensä 1,1 miljardia euroa, jonka lisäksi HSY:llä on ulkopuolisilta rahoituslaitoksilta nostettua

pitkäaikaista lainaa vuoden 2021 lopussa ennusteen mukaan noin 704 milj. euroa, mikäli vuoden 2021 tulorahoitus ja investoinnit toteutuvat vuosiennusteen mukaisesti.

Tulorahoitus ei riitä kattamaan kuntayhtymän investointitasoa ja lainojen lyhennyksiä, minkä vuoksi suunnitelmakauden kaikkina vuosina joudutaan nostamaan uutta ulkopuolista lainaa yhteensä noin 447 milj. euroa riippuen toteutuvasta investointitasosta. Lainoja lyhennetään suunnitelmakaudella yhteensä noin 231 milj. eurolla. Ulkopuolisilta nostetun pitkäaikaisen velan yhteismäärä suunnitelmakauden lopulla on noin 921 milj. euroa. Velkaantumisen kasvua tulee pyrkiä taittamaan tulevina vuosina. Tällöin on tarkasteltava investointimenojen kestävä tasoa ja riittävän tulorahoituksen varmistamista.

Lähivuosien suurten investointien takia HSY:n omavaraisuusaste heikkenee suunnitelmakausilla, ollen vuoden 2024 lopussa 25,4 %, kun viimeisimmässä tilinpäätöksessä omavaraisuusaste oli 27,6 %. Suunnitelmakauden ylijäämäiset tulokset kasvattavat omaa pääomaa, mutta vieraan pääoman kasvu suunniteltujen investointien rahoittamiseksi tarvittavalla ulkopuolisella lainarahoituksella heikentää omavaraisuutta.

Päätöshistoria

Liitteet

- 12 Alustava HSYn toiminta- ja taloussuunnitelma 2022-2024
- 13 Ote HSY hallituksen pöytäkirjasta § 84, 18.6.21

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

31/56

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

§ 63

13.09.2021

8835/08.00.00/2021

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 13.09.2021 § 63

§ 63

Lausunto Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän (HSL) alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2022 - 2024

Valmistelijat / lisätiedot:

Paavilainen Lauri

Jyrkkä Maria

Laitala Pasi

Päätalo Mari

Paananen Tanja

Isotalo Olli

Konttas Ari

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunginjohtaja Mäkelä Jukka

Kaupunginhallituksen konsernijaosto antaa Helsingin seudun liikenne -kuntayhtymän alustavasta toiminta- ja taloussuunnitelmasta 2022–2024 seuraavan lausunnon:

Tiivistelmä Espoon kaupungin lausunnosta

Espoon kaupunki näkee, että HSL:n talous- ja toimintasuunnitelman lähtökohtana tulee olla sille asetetut pääkaupunkiseutuyhteiset tavoitteet. Myös HSL:n strategiatyö kannattaa tehdä hyvässä vuorovaikutuksessa omistajien strategiavalmistelujen kanssa, jotta kaupunkien tärkeimmät painopisteet tulevat huomioiduksi ja yhteinen tahtotila tukee tavoitteiden toteutumista.

HSL:lle vuosille 2022–2025 määritetyt PKS-tavoitteet ovat:

1. Tuottavuuden nousu koko tarkastelukaudella yhteensä vähintään 5 % vuosien 2015–2019 keskiarvoon verrattuna.
2. Kuntaosuudet tarkastelukauden loppuun mennessä enintään 50 % kokonaiskustannuksista.
3. Joukkoliikenteen toimivuuden parantaminen (Alueittainen asiakas- ja asukastyytyväisyys vuosittain).

Espoon kaupunki pitää lausuntopyyntöön liittyen tärkeänä seuraavia asioita:

Kestävä talous ja kuntaosuudet

- Joukkoliikenteen järjestäminen taloudellisesti kestävällä tavalla tulee olla HSL:n keskeisimpiä tavoitteita.
- Perussopimuksessa määritetty 50 %:n subventioaste tulee toteutua.
- Taloussuunnitelmassa tulisi tuoda selkeämmin esille, mistä kuntakohtaiset suuret erot subventioasteessa johtuvat.
- Espoon kaupunginvaltuuston Taloudellisesti kestävä Espoo – tuottavuus ja sopeutusohjelma edellyttää joukkoliikenteen kustannustason alentamista 4,0 miljoonalla eurolla vuoteen 2025 mennessä.
- Espoon kaupunki hyväksyy TTS-suunnitelmassa esitetyn ehdotuksen Espoon kuntaosuuksien alijäämän kattamisesta tasaisesti kolmen seuraavan vuoden aikana.
- HSL luo mallin lippujen hintojen asteittaisesta korottamisesta TTS-kauden loppuun saakka

Liikkumispalvelujen muutos ja korona

- Liikkumispalveluita tulee pystyä aktiivisesti arvioimaan ja muuttamaan.
- Joukkoliikenteen kehittämisessä ei tule jäädä odottamaan koronan jälkeistä aikaa, sillä pandemia on luultavasti aiheuttanut pysyviä muutoksia liikkumistottumuksiin.
- Joukkoliikenteen käyttäjiksi on saatava houkutelua entisiä ja uusia matkustajia.
- Liikkumisdatan kerääminen on olennaista. Analyyseissä tulee olla vahva liiketoiminnallinen ote ja data eri linjojen kannattavuudesta tulee olla käytettävissä.
- Espoon kaupunki on tehnyt merkittäviä joukkoliikenneinvestointeja. On varmistettava, että ne parantavat joukkoliikenteen saavutettavuutta ja käyttöä.
- Tulevista varikkotarpeista Espoo toivoo HSL:n keräävän tietoa niin operaattoreilta kuin kunnilta investointipäätöksiin.
- Vahva panostus runkoverkkoon ei saa heikentää joukkoliikenteen käytettävyyttä ja asiakaskokemusta
- Myös liityntäliikennettä ja muita täydentäviä liikennemuotoja (kävely ja pyöräily) on kehitettävä.
- Uusien liikennepalveluiden mahdollisuuksia on tarkasteltava, erityisen tärkeitä ovat ns. Last mile-palvelut, jotka täydentävät joukkoliikennettä. Yhteistyötä yritysten kanssa on syytä syventää ja tavoitteena täytyy olla kustannustehokkaat palvelut.
- B-vyöhykettä tulisi laajentaa Kivenlahteen saakka viimeistään lippujärjestelmäuudistuksen ja Länsimetron jatkeen käyttöönoton yhteydessä.
- HSL:n tulee aktiivisesti kuulla jäsenkuntia ja tehdä yhteistyötä, jotta yhteisesti sovittuihin tavoitetasoihin sitoudutaan ja ne voidaan saavuttaa.

Hiilineutraalius

- Espoon kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030 mennessä. HSL:llä on merkittävä rooli kumppanina tavoitteen toteutumisessa.
- HSL:n strategiaan tavoitteisiin tulisi myös kirjata päästöttömän joukkoliikenteen käyttöönoton vauhdittaminen ja laajentaminen.
- Etusijalle tulee asettaa päästötön, sähkökäyttöinen liikennöinti, jota biopolttoainepohjainen kalusto täydentää.
- HSL:n tulee aktiivisesti olla mukana kehittämässä sähköbussien toimintaedellytyksiä, etenkin latausinfraan osalta.
- Kaupunkipyöräjärjestelmää ei tule siirtää kokonaan HSL:n järjestettäväksi.

Kestävä talous

Joukkoliikenteen järjestäminen taloudellisesti kestäväällä tavalla tulee olla HSL:n keskeisiä tavoitteita.

Toimiva ja kohtuuhintainen joukkoliikenne työ- ja asiointimatkoilla tukee tulevalla TTS-kaudella ihmisten hyvinvointia, elinkeinoelämän toipumista ja ilmastotavoitteiden saavuttamista. Toimivan ja kohtuuhintaisen joukkoliikenteen järjestäminen taloudellisesti kestäväällä tavalla edellyttää, että joukkoliikenteen matkustajamäärät saadaan palautettua nopeasti ja joukkoliikenteen kulkutapaosuuden kehitys saadaan aikaisemmalle tasolle. Samoin palveluverkon toimivuutta ja tarkoituksenmukaisuutta tulee pystyä aktiivisesti arvioimaan ja muuttamaan tarpeita tai taloudellisia realiteetteja vastaavaksi.

HSL:n kestävä talouden varmistaminen tarkoittaa esimerkiksi ruuhkahuippujen tasoittamista ja edellyttää entistä nopeampaa ja joustavampaa reagointia muutoksiin liikkumistottumuksissa sekä uusien ratkaisujen löytämistä, kuten esimerkiksi uusien lipputuotteiden kehittämistä ja niiden nopeaa käyttöönottoa. Etätyön lisääntyminen ja etenkin työmatkaliikkumiseen kohdistuvat uudet säännölliset ja epäsäännölliset liikkumisen trendit sekä mahdollistavat että edellyttävät muutoksia joukkoliikenteen järjestämisessä. Kaluston tehokas käyttö ja joustavuus edellyttävät, että tulevissa liikennöintisopimuksissa luodaan menettelytapoja, joilla sopimuksilla tilatun liikenteen joustavuutta voidaan lisätä. Sopimusten joustavuutta tulisi pystyä lisäämään ilman, että sopimusten hintatason nouse.

Kuntaosuuksien taso

HSL esittää, että korontilanteesta johtuvat lipputulomenetykset katetaan pääosin korotetuilla kuntaosuuksilla ja subventiotasolla tulevan TTS-kauden aikana. HSL:n talousarvion mukaan Espoon subventioaste vuonna 2022 tulee olemaan 71,1 % ja yli 70 % koko TTS-kauden 2022-2024 ajan.

Näin korkeaa subventioastetta ei voida pitää hyväksyttävänä. Espoo edellyttää, että HSL suunnittelee tehokkaan liikennejärjestelmän siten, että myös Espoon subventiotaso on perussopimuksen mukaisella tasolla, eli noin 50 %.

Kuntakohtaisten subventioasteiden välillä on suurta vaihtelua. Espoo toistaa jo aikaisemmin esiin tuomiaan vaatimuksia siitä, että HSL:n tulisi taloussuunnitelmassaan tuoda selkeämmin ja yksityiskohtaisemmin esille, mistä kuntakohtaiset suuret erot johtuvat. Joukkoliikennejärjestelmän kustannusten kasvua tulisi hillitä liikennejärjestelmä-, palvelutaso- ja linjastosuunnittelun keinoin. Kaupungilla tulisi olla nykyistä parempi tieto joukkoliikennejärjestelmän palvelutasosta ja siihen liittyvistä kustannuksista, jotta kaupunki voi ottaa kantaa järjestelmän kustannuksiin ja palvelutasoon. Lisäksi HSL:n tulisi esittää keinoja, miten kuntakohtaiset subventiotasot voidaan tasoittaa.

Myös Espoon valtuuston vuoden 2021 lokakuussa hyväksymä Taloudellisesti kestävä Espoo – tuottavuus ja sopeutusohjelma edellyttää joukkoliikenteen kustannustason alentamista 4,0 miljoonalla eurolla vuoteen 2025 mennessä.

HSL on ansiokkaasti hakenut ja saanut valtiolta taloudellista tukea pandemian aiheuttamien kustannusten kattamiseksi. HSL:n tulisi jatkossakin olla aktiivinen ja hakea taloudellista tukea koronavaikutusten kompensoimiseksi, jotta kuntien subventio-osuudet saadaan takaisin infrasopimuksen tavoitetasolle. Valtion tulee kohdistaa tuet sinne, missä MAL-sopimuksen mukaisesti edellytetään tiiviimpää aluerakentamista. HSL:n rooli yhteisenä edunvalvojana on tärkeä. Tukien tulisi kuitenkin olla sellaiset, että niiden vastaanottaminen ei pakota järjestämään palveluja, jotka eivät ole liiketoiminnallisesti järkeviä.

Espoon kaupunki hyväksyy TTS-suunnitelmassa esitetyn ehdotuksen Espoon kuntaosuuksien alijäämän kattamisesta tasaisesti kolmen seuraavan vuoden aikana.

Lipputulotavoitteet

TTS-suunnitelmassa ei esitetä joukkoliikenteen hintojen korotuksia. TTS-kauden aikana valmistuvat suuret infrahankkeet (mm. Länsimetron jatke) sekä pandemian myötä menetetyt lipputulot ja sitä kautta liian suuret subventiotasot luovat kuitenkin Espoon mielestä painetta korottaa lippujen hintoja. Lippujen hintoja voidaan korottaa, mutta hintoja tulisi aina korottaa kokonaistavoitteen perusteella ja suunnitelmallisesti, jotta joukkoliikennejärjestelmälle asetetut tavoitteet saavutetaan. Espoon mielestä olisi syytä luoda malli lippujen hintojen asteittaisesta korottamisesta TTS-kauden loppuun saakka. HSL:n tulisi esittää tarkat arviot lippujen hintojen korotusten vaikutuksista joukkoliikenteen houkuttelevuuteen ja matkustajamääriin.

HSL:n kustannusrakenne ja infrakorvaukset

Palvelutason ja operointikustannusten kriittisen tarkastelun lisäksi HSL:n tulisi asettaa itselleen tehostamis- ja tuottavuustavoitteita myös hallinnon kustannusten osalta. Näiden osalta HSL:n tulisi esittää konkreettiset toimenpiteet tavoitteiden saavuttamiseksi sekä esittää, miten toimenpiteet vaikuttavat HSL:n kustannuksiin.

HSL esittää muun muassa, että rahoitusjärjestelmän elementtejä, esim. jäsenkunnille maksettavia infrakorvauksia on syytä arvioida uudelleen. Espoon katsoo, että infrakorvausjärjestelmää voidaan tarkastella ja arvioida, mutta infrakorvauksista ei tule luopua, sillä ne mahdollistavat osaltaan tehokkaan joukkoliikennejärjestelmän järjestämisen seudullisesti.

HSL:n tulisi esittää laskelmia siitä, minkälainen merkitys isoilla joukkoliikenteen infrainvestoinnilla on operoinnin kustannusten alentajana a.o. yhteysväylillä.

HSL:n tulisi parantaa oman rahoituksen tarpeiden ennakkointikykyä ja varautumista siten, että kuntien ei tarvitse joustaa infrakorvausten perimisen sopimuksen mukaisesta aikataulusta.

Koronan myötä ennakkointi ja uudistuminen tärkeämpää kuin koskaan ennen

Korona on muuttanut joukkoliikenteen käyttöä, käyttäjien tarpeita ja palvelutasoa. On todennäköistä, että etätyö ja muut etäläsnäolon muodot ovat tulleet jäädäkseen. Matkustajamääriä ja erityisesti matkustajamäärien jakautumista ajallisesti ja eri kulkuvälineisiin on syytä seurata mahdollisimman tarkasti. Näin voidaan tarjota hyvää asiakaskokemusta. Joukkoliikenteen kehittämisessä ei tule jäädä odottamaan koronan jälkeistä aikaa, sillä pandemia on luultavasti aiheuttanut pysyviä muutoksia liikkumistottumuksiin. Joukkoliikenteen käyttäjiksi on saatava houkuteltua entisiä ja uusia matkustajia. Ennakkointi ja uudistuminen on tällä hetkellä tärkeämpää kuin koskaan aikaisemmin.

Pandemian aiheuttamat muutokset liikkumisessa edellyttävät nykyisen lippuvalikoiman uudelleenarviointia nopealla aikataululla. Esimerkiksi 30 vuorokauden kausilipun hankkiminen voi monelle olla liian iso kynnys aikana, jolloin erilaiset liikkumiseen, työskentelyyn ja asiointiin vaikuttavat koronarajoitukset muuttuvat usein ja lyhyellä varoitusaikalla. HSL:n tulisi esittää konkreettiset toimenpiteet siitä, miten uudet liikkumistottumukset vaikuttavat joukkoliikennejärjestelmään, lipputuotteisiin ja palvelutasoon.

Joukkoliikenteen kulutapaosuuden kasvattaminen on TTS-kauden keskeisimpiä tavoitteita. Kulutapaosuutta on Espoon näkökulmasta mitattava ja kehitettävä koko Espoo huomioiden. Kulutapaosuuden

mittauksen menetelmiä tulisi kehittää siten, että käytössä olisi nykyistä ajantasaisempaa tietoa kulkutapaosuuden kehityksestä.

Joukkoliikenteen kehittäminen on tärkeää espoolaisille

Kun espoolaisilta kysytään, mitä he toivoisivat kaupungin tekevän paremmin, esiin nousee joukkoliikenteen kehittäminen. Tärkeää olisi, että espoolaiset voivat olla nykyistä tyytyväisempiä tarjottavaan joukkoliikennepalveluun. Liikkumisen kouluun, töihin ja palveluihin tulee olla sujuvaa. Espoolaisista kotitalouksista noin neljännes ei omista autoa, joukkoliikenteellä ja muilla liikenteen palveluilla on siksi keskeinen vaikutus espoolaiseen elinvoimaan. Liityntäliikenne ja poikittainen joukkoliikenne ovat kehittämiskohteita, joihin täytyy kiinnittää erityistä huomiota. Avoin ja kattava vuorovaikutus asukkaiden kanssa on tärkeää. Espoolaisille tärkeiden luontokohteiden kohteiden saavutettavuus joukkoliikenteellä tulee varmistaa.

Liikkumispalveluita tulee arvioida aktiivisesti ja tarvittaessa palveluita tulee pystyä muuttamaan. Matkustajadataa tulisi kerätä nykyistä kattavammin ja joustavammin, jotta muutoksiin olisi mahdollista reagoida nopeasti. Tulevaisuuden ennusteissa ja skenaariossa tulisi pystyä huomioimaan työn kehittymisen muutokset, etätöiden lisääntyminen ja etenkin työmatkaliikkumiseen kohdistuvat uudet säännölliset ja epäsäännölliset liikkumisen trendit. Näiden vaikutusta kapasiteettitarpeisiin tulisi pystyä kuvaamaan ja tarkastelemaan etenkin joukkoliikennekapasiteetin lisäämisen yhteydessä.

Investointien tulee parantaa joukkoliikennepalvelua

Espoon kaupunki on tehnyt merkittäviä joukkoliikenneinvestointeja. On varmistettava, että ne parantavat joukkoliikenteen saavutettavuutta ja käyttöä. Myös näiden investointien taloudellisia hyötyjä olisi näytettävä toteen.

Kaupunkiradan rakennustyöt alkavat arviolta vuoden 2022 aikana ja ne kestävät noin neljä vuotta. Rakennustöistä liikennekäytössä olevien raiteiden välittömässä läheisyydessä tulee vääjäämättä olemaan vaikutuksia radan liikenteelle ja bussiliikenteelle. Liikennekatkoja tulee varmuudella tapahtumaan ja mahdollisuuksien mukaan tulee harkittavaksi myös jopa kuukausien pituisten liikennekatkojen mahdollistaminen turvallisuuden varmistamiseksi ja rakennustöiden kustannustehokkaan etenemisen mahdollistamiseksi. Junaliikenteen katkot ja asemaseutujen rakentamishankkeet tulevat aiheuttamaan laajoja vaikutuksia myös bussiliikenteen linjoihin ja reitteihin. HSL:n tulisi aloittaa poikkeusjärjestelyjen suunnittelu jo nyt yhteistyössä Espoon ja Kauniaisten kanssa. Hankkeen vastuuorganisaationa toimii Väylävirasto ja siihen osallistuvat Espoon ja Kauniaisten kaupungit. Espoo toivoo HSL:ltä osaltaan hyvää yhteistyötä merkittävän joukkoliikenteen

parantamishankkeen sujuvan toteuttamisen mahdollistamiseksi.

Runkoverkon tehostamisen rinnalla liityntäliikenne ja liikennepalvelut tärkeitä

Vahva runkojoukkoliikenteeseen perustuva joukkoliikenne on ollut yksi strategisista valinnoista. Samalla on kuitenkin tärkeää varmistaa, että asiakaskokemus säilyy hyvänä ja runkoverkko ei heikennä joukkoliikenteen käytettävyyttä. Runkoverkon tehostamista täydentämään tarvitaan liityntäliikennettä, mutta runkoverkkoa täydentäviä liikennemuotoja ovat myös kävely ja pyöräily. Espoon kaupunki onkin pyrkinyt parantamaan näiden liityntäliikennemuotojen olosuhteita. Lisäksi runkoyhteyksien solmupisteitä tulisi kehittää erityisesti matka-aikojen minimoimisen, palvelutason ja käyttäjäkokemuksen parantamisen näkökulmasta.

Näiden liityntäliikennemuotojen lisäksi on tarkasteltava uusien liikennepalveluiden mahdollisuuksia, erityisen tärkeitä ovat ns. Last mile-palvelut, jotka täydentävät joukkoliikennettä. Yhteistyötä yritysten kanssa on syytä syventää ja tavoitteena täytyy olla kustannustehokkaat palvelut. Automaattisen joukkoliikenteen kehitystyötä on syytä tehdä aktiivisesti yhdessä.

HSL:n 2016 hyväksytty suunnitteluohjeen päivitys tulee ajankohtaiseksi tulevalla TTS-kaudella. Suunnitteluohjeen päivityksen yhteydessä HSL:n tulisi kuulla jäsenkuntia ja tehdä tiivistä yhteistyötä jäsenkuntien kanssa, jotta HSL ja jäsenkunnat voivat sitoutua yhteisesti sovittuihin palvelutason tavoitetasoihin. Suunnitteluohjeen päivityksen yhteydessä tulisi tarkastella uudelleen runkolinjojen ja niitä täydentävien liityntälinjojen palvelutason lisäksi Espoon nopeasti kehittyneiden alueiden palvelutasoluokitukset, jotta palvelutasot saadaan vastaamaan nykytarpeita. Asiakastytyväisyys pitäisi saada nousemaan erityisesti alueilla, joilla se on merkittävästi heikentynyt. Liityntäyhteyksien palvelutasoa tulisi määrittää joukkoliikenteen suunnitteluohjeessa nykyistä selkeämmin yhteistyössä jäsenkuntien kanssa ja liityntäyhteyksien toimivuutta ja houkuttelevuutta tulisi kehittää edelleen.

Espoon liityntälinjojen ja poikittaisyhteyksien reititysten nopeutta ja palvelutasoa tulee edelleen kehittää. Yhteyksiä tulisi kehittää erityisesti niillä alueilla, missä asiakastytyväisyys on heikentynyt, liityntälinjat eivät kulje Länsiväylää pitkin ja matka-ajat ovat pidentyneet. HSL:n tulisi tulevalla TTS-kaudella tarkastella uudelleen Espoon sisäisiä linjoja ja yhteyksiä asuinalueiden ja työpaikkakeskittymisten välillä, kuten esim. Meilahteen ja Jorviin. Espoon kaupunki toivoo joukkoliikennelinjojen osalta liiketoiminnallisempaa otetta: miten eri linjat ovat kannattaneet kustannusten, matkustajamäärien ja asiakastytyväisyyden suhteen?

Etelä-Espoon linjastosuunnitelman käyttöönoton yhteydessä on syytä seurata uuden linjaston vaikutuksia ja tarvittaessa tehostaa palvelutasoa

tarpeen mukaisesti. Myös muun Espoon linjaston osalta on syytä parantaa joukkoliikennejärjestelmän reagointikykyä kysynnän muutoksiin ja kehittää Espoon joukkoliikenteen palveluja tarpeen mukaisesti ja palvelutason tehostamiseksi. Palvelutason tehostamisessa on syytä huomioida, että Espoolle tärkeitä palvelutasotekijöitä ovat jatkossakin sujuvat yhteysvälit ja matkanopeus.

Lisäksi Espoo edellyttää, että HSL käynnistää toimenpiteet, joilla viimeistään lippujärjestelmä uudistuksen ja Länsimetron jatkeen käyttöönoton yhteydessä B-vyöhykettä laajennetaan Kivenlahteen saakka.

Joukkoliikenteen varikot

Joukkoliikenteen varikoihin liittyvät kysymykset ovat seuraavalla TTS-kaudella keskeisiä edistettäviä asioita. Ratkaistavia asioita ovat mm. varikkojen omistus-, toteutus- ja hallintamallit. Espoon kehittyvä maankäyttö edellyttää uusien bussivarikkojen perustamista jo lähivuosien aikana. Varikoihin liittyvät kysymykset ovat merkittäviä liikenteen kilpailutuksen onnistumisen kannalta ja isossa roolissa sähköbussiliikenteen käyttöönotossa. Sähköisen liikenteen yleistyessä bussivarikoiden sijainnin merkitys korostuu. Maankäyttöön ja joukkoliikenteen varikoihin liittyvät suunnitteluprosessit ovat pitkäaikaisia. Siksi Espoo toivoo, että HSL kokoaa tietoa tulevista varikkotarpeista ja niihin liittyvistä näkökulmista niin operaattoreilta kuin kunnilta, jotta jäsenkunnat ja HSL voivat tehdä oikea-aikaisia ja kokonaisuuden kannalta optimaalisia päätöksiä.

HSL toimittaa vuosittain jäsenkunnilleen toiveita infran pienparannuskohteista, joilla parannetaan joukkoliikenteen toimintaedellytyksiä. Espoo toivoo, että HSL laatii dataan perustuvia analyyskejä toimenpiteiden vaikuttavuudesta ja dataan perustuvia esityksiä pienparannuskohteiden priorisoinnista. Espoo ehdottaa, että kohteet priorisoidaan jatkossa niin, että korkeimmalla prioriteetilla ovat ne kohteet, joissa pienillä, kustannustehokkailta toimenpiteillä voidaan nopeuttaa joukkoliikennettä ja sitä kautta laskea operointikustannuksia.

Espoon maankäytön tärkeimmät kehittämiskohteet sijoittuvat vuosina 2022-2024 Länsimetron ja sen asemien tuntumaan. Lisäksi Raide-Jokeri toteutus on käynnissä ja Kaupunkiradan jatkeen Leppävaara-Kauklahti rakentamisen valmistelu on käynnistynyt. Merkittävät kehittyvät alueet ovat mm. Kera, jossa kaavoitus etenee kaupunkiradan myötä sekä Finnoo, jonka metrokeskuksen läheisyydessä on jo nyt paljon asutusta. Lisäksi juuri hyväksytty Espoon pohjois- ja keskiosan kaava ohjaa lähivuosisikymmenten työpaikka- ja asuinrakentamista. Nykyiset keskuksat kehittyvät ja uusia paikalliskeskuksia rakentuu joukkoliikenneyhteyksien varsille. HSL:n tulee toiminnallaan edistää ja parantaa kehittyvien alueiden saavutettavuutta ja niille asetettujen tavoitteiden toteutumista.

Hiilineutraalius

Espoon kaupungin tavoitteena on olla hiilineutraali vuonna 2030. Joukkoliikenteen merkitys hiilineutraaliustavoitteen täyttämässä on keskeinen ja siksikin joukkoliikenteen tulisi vastata ihmisten liikkumistarpeeseen. HSL:n strategiaan tavoitteisiin tulee kirjata päästöttömän joukkoliikenteen käyttöönoton vauhdittaminen ja laajentaminen. Joukkoliikenteen päästöttömyydessä etusijalle asetetaan sähkökäyttöinen joukkoliikenne. Biopolttoaineita kuten biokaasua ei kannata sulkea kokonaan pois, sillä ne voivat joiltain osin toimia täydentävänä päästöttömänä ratkaisuna kaupunkiliikenteessä.

HSL:n tulisi aktiivisesti olla mukana kehittämässä sähköbussien toimintaedellytyksiä yhteistyössä jäsenkuntien kanssa, etenkin latausinfraosalta. HSL:n tulee laatia yhdessä omistajakuntien ja alan toimijoiden kanssa aikataulutusta päästöttömän joukkoliikenteen käyttöönotosta. Aikataulutuksessa tulisi myös huomioida sähköbussien latausinfraan rakentaminen ja eri toimijoiden rooli siinä.

Yhteinen kaupunkipyöräjärjestelmä

Espoo pitää tärkeänä, että pääkaupunkiseudulla on nykyisen kaupunkipyöräsopimuskauden päätyttyä (vuonna 2026) seudullisesti yhtenäinen ja julkisen toimijan järjestämä kaupunkipyöräpalvelu osana HSL:n muuta joukkoliikennepalvelua. Yhteinen järjestelmä takaa matkaketjujen toimivuuden ja laajalla hankinnalla voidaan saavuttaa skaalaetuja. Markkinaehtoiset mikroliikkumispalvelut (kuten potkulaudat ja muut pyöräpalvelut) täydentävät liikennejärjestelmää, mutta näillä ei ole mahdollista korvata julkisen toimijan kaupunkipyöräjärjestelmää.

Kaupunkipyöräpalvelun markkinointi sekä hankinnan samanaikaisuuden ja yhdenmukaisuuden koordinointi sopii HSL:n rooliin hyvin, mutta kaupungit päättävät alueellaan kaupunkipyöräjärjestelmän käyttöönotosta ja laajentumisesta sekä vastaavat järjestelmän kustannuksista. Vaihtoehtoisista kilpailutus- ja sopimusmalleista ja niiden vaikutuksista on syytä tehdä tarkat arviot. Myös toteutusvaiheen vastuut on syytä arvioida tarkkaan. Nykyinen Helsingin ja Espoon kaupunkipyöräjärjestelmä on tilastojen mukaan maailmanluokan kärkeä, jolloin nykyisen järjestelmän organisointi- ja yhteistyömallin hyviksi koettuja piirteitä on syytä säilyttää.

Yhteistyön valmistelussa on syytä ottaa huomioon seuraavia asioita:

Kuntien tulisi jatkossakin päättää palvelutasosta ja asemien sijoittamisesta oman kunnan alueella. Myös ulkomainontaan liittyvät asiat kuuluvat luontevasti kunnalle. Mainonnan tulojen hyödyntäminen kaupunkipyöräjärjestelmän rahoittamiseen on ollut merkittävässä roolissa Helsingissä ja Espoossa. Rahoitusmekanismit on syytä yhdessä arvioida ennen asiasta päättämistä.

Sekä hankinnan valmisteluvaiheeseen että toteutusvaiheeseen tulisi varata riittävästi henkilöresursseja niin kaupungeissa kuin HSL:ssä.

Tämän mittakaavan kaupunkipyörähankinnassa on syytä varautua pitkiin, noin vuoden kestäviin toimitusaikoihin. Näin ollen kilpailutusta on syytä ajoittaa jo vuodelle 2024.

HSL-kuntayhtymällä ja jäsenkunnilla on paljon yhteisiä tavoitteita, siksi yhteistyötä tulee edelleen syventää ja kehittää. Jäsenkuntia tulee kuulla ja tehdä yhteistyötä, jotta yhteisesti sovittuihin tavoitteisiin sitoudutaan ja ne saavutetaan. HSL alueen tulee aktiivisesti vaikuttaa myös siihen, että valtion joukkoliikennetukia ohjattaisiin sinne, missä joukkoliikenteellä on hyvät edellytykset esimerkiksi MAL-sopimuksilla edellytetyn tiiviimmän kaupunkirakenteen myötä.

Käsittely

Puheenjohtaja Guzenina Gestrinin ja usean muun kannattamana ehdotti asian jättämistä pöydälle.

Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen konsernijaoston jättäneen asian yksimielisesti pöydälle.

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto:
Asia jätettiin yksimielisesti pöydälle.

Selostus

HSL:n hallitus on pyytänyt jäsenkuntien lausuntoa kuntayhtymän toiminta- ja taloussuunnitelmasta vuosille 2022-2024. HSL pyytää lausunnoissa ottamaan kantaa erityisesti seuraaviin aihealueisiin:

Strategiasuunnitelma

- Näkemys seudun keskeisistä, HSL:n toimintaan liittyvistä haasteista sekä muu evästys HSL:n strategiaohjelmään
- HSL:n tuleva rooli muuttuvassa toimintaympäristössä, erityisesti mahdolliset painopisteen muutokset

Taloussuunnitelma

- HSL:n kestävä talous ja joukkoliikenteen rahoituksen yhtälö
- kuntaosuuksien hyväksyttävä taso suhteessa lipputuloihin sekä kuntakohtaisen alijäämän kattaminen (tai ylijäämän käyttö) TTS-kaudella

Toimintasuunnitelma

- Keskeiset toiminnalliset tavoitteet ja toimenpiteet sekä mittarit

- Liikenteen palvelutaso ja palvelutason muutokset
- Näkemys Helsingin seudun yhtenäisen kaupunkipyöräjärjestelmän kehittämisestä

HSL:n toimita- ja taloussuunnitelma 2022–2024

HSL:n strategia

HSL:n strategia on lähtökohtana valmisteltaessa toiminta- ja taloussuunnitelmaa. Strategia ohjaa HSL:n toimintaa, kehittämistä ja tavoitteiden laadintaa. HSL:n perussopimuksen mukaan yhtymäkokous hyväksyy hallituskausittain toiminnan kehittämistä ohjaavan strategian. Nykyinen strategiakausi on vuoden 2021 kuntavaalien myötä päättymässä. HSL:n uusi hallitus nimetään alkusyksystä ja uusi strategia laaditaan vuoden 2021 aikana.

HSL:n strategiassa 2018–2021 on ollut viisi painopistettä: erinomainen asiakaskokemus, tehokas runkoverkko, ennakointi ja uudistuminen, aktiivinen yhteistyö sekä kestävä talous.

Keskeisiä TTS-kauden toiminnan strategisia tavoitteita ovat:

- joukkoliikenteen käyttö ja muu kestävä liikkuminen lisääntyvät,
- palvelumme vastaavat asiakkaidemme muuttuvaa liikkumista ja
- joukkoliikenteen rahoitus on kestäväällä pohjalla.

Strategisten tavoitteiden saavuttamista tukee toiminnan perustaminen tiedolla johtamiseen, yhteistyöhön ja korkeaan osaamiseen.

Taloussuunnitelma

HSL:n toiminnan ja talouden suunnittelu vallitsevassa koronapandemian tilanteessa on edelleen vaikeaa. Pandemian kesto ja sen vaikutus tulevaan kehitykseen on luonnollisesti merkittävin epävarmuustekijä, jonka vuoksi niin matkustajamäärien kuin lipputulokertymien ennustaminen on haasteellista.

Matkustajamäärien kehityksen osalta alustava toiminta- ja taloussuunnitelma vuosille 2022-2024 sisältää neljä erilaista skenaariota kehityskulusta vuoteen 2024 saakka. Alustava toiminta- ja taloussuunnitelma perustuu skenaarioon, jossa matkustus vuonna 2022 on -25% vuoden 2019 tasosta. Vuonna 2023 matkustajamäärät ovat -14 % alle vuoden 2019 ja vuonna 2024 jäädytään vielä -8 % vuoden 2019 tasosta. Skenaarioita tarkennetaan syksyllä 2021 ja silloin huomioidaan kesän aikana tapahtunut yleinen kehitys sekä matkustuksen palautuminen rokotusten ja rajoitusten purkamisen edetessä.

Traficommin toukokuussa 2021 myöntämään koronatukeen liittyvät ehdot, jotka rajoittavat merkittävästi HSL:n toimivaltaa palvelutason muutoksissa ja lippujen hinnoittelussa. Valtionavustusta voidaan periä takaisin, mikäli HSL laskee joukkoliikenteen palvelutasoa (linjakilometrit) tai nostaa asiakaslippujen hintoja tuen ehtojen vastaisesti. Tukiehtojen mukaan joukkoliikenteen lippujen hintoihin hyväksytään taloustilanteen parantamiseksi tehtävät enintään indeksikorotuksen mukaiset korotukset. Liikenteen palvelutason hyväksytään säästötoimenpiteenä tehtävä enintään 3 % palvelutason lasku edellyttäen, että toimivaltaisen viranomaisen oma rahoitus on vähintään vuoden 2019 tasolla tai korkeampi.

Toimintatulot

HSL:n toimintatulot vuonna 2022 ovat yhteensä 759,5 milj. euroa. Kasvu kuluvan vuoden ennusteeseen verrattuna on 57,8 milj. euroa (8,2 %). Merkittävä kasvu edellisvuoteen verrattuna johtuu vuosien 2020-2021 ennustetun alijäämän kattamisesta, josta syntyy nostotarvetta erityisesti kuntaosuuksiin. Toimintatulojen arvioidaan olevan 826,9 milj. euroa vuonna 2023 ja 849,0 milj. euroa vuonna 2024.

Vuonna 2022 arvioidaan kertyvän lipputulot yhteensä 285,5 milj. euroa. Vuoden 2019 toteumaan verrattuna lipputulokertymä vähenee noin -25 %. Lipputulot muodostavat 37,6 % HSL:n toimintatuloista vuonna 2022. Lipputulot arvioidaan olevan 331,3 milj. euroa vuonna 2023 ja 351,3 milj. euroa vuonna 2024. Alustavassa taloussuunnitelmassa esitetyt lipputulot eivät sisällä hintojen korotuksia.

Kuntaosuudet vuonna 2022 ovat yhteensä 456,1 milj. euroa. Espoon subventioaste vuonna 2022 tulee olemaan 71,1 % ja yli 70 % koko TTS-kauden 2022-2024 ajan. Kuntaosuuksilla katetaan keskimäärin 60,1 % kuntaosuuksiin kohdistetuista kustannuksista (keskimääräinen subventio-% on 60,1). Kuntaosuudet vuonna 2023 ovat yhteensä 478,1 milj. euroa ja vuonna 2024 479,8 milj. euroa. HSL:lle kertynyt alijäämä esitetään katettavaksi kolmen TTS-vuoden aikana tasaisesti kolmelle vuodelle jaettuna.

Valtion suurten kaupunkien joukkoliikennetuen vuosittaiseksi määräksi on arvioitu 4,8 milj. euroa vuosina 2022-2024. MAL-sopimuksissa sidottua ilmastoperusteista tukea on arvioitu saatavan 3,5 milj. euroa vuosina 2022-2024. Tuet on kohdistettu jäsenkunnille asukaslukujen suhteessa.

Merkittävimmät toimintamenot

HSL:n toimintamenot vuonna 2022 ovat yhteensä 728,0 milj. euroa. Toimintamenot kasvavat vuoden 2021 ennusteesta 8,1 milj. euroa (1,1 %). Vuonna 2023 toimintamenojen arvioidaan olevan 796,7 milj. euroa ja 818,6 milj. euroa vuonna 2024.

Palveluiden ostomenot ovat yhteensä 695,2 milj. euroa vuonna 2022, 95,5 % HSL:n kaikista toimintamenoista.

Palveluiden ostoon käytetään vuonna 2023 yhteensä 763,6 milj. euroa ja 785,0 milj. euroa vuonna 2024.

Liikennöitsijöille maksetaan joukkoliikenteen operoinnista vuonna 2022 yhteensä 512,0 milj. euroa, joka on 70,3 % HSL:n toimintamenoista.

Kunnille joukkoliikenteen infrastruktuuriin maksettava käyttökorvaus vuonna 2022 on yhteensä 147,1 milj. euroa. Infrakulut kasvavat TTS-kaudella merkittävästi.

HSL:n henkilöstömenot ovat 24,1 milj. euroa vuonna 2022, joka on 3,3 % toimintamenoista

HSL:n investointimenot ovat 25,0 milj. euroa vuonna 2022, 14,0 milj. euroa vuonna 2023 ja 9,0 milj. euroa vuonna 2024.

Suunnitelman mukaiset poistot ovat yhteensä 18,8 milj. euroa vuonna 2022, 17,4 milj. euroa vuonna 2023 ja 17,7 milj. euroa vuonna 2024. Suurin osa suunnitelmavuosien poistoista liittyy vuoden 2018 kesällä päättyneeseen LIJ-hankkeeseen ja tämän jälkeiseen järjestelmäkehitykseen.

Tilikauden 2022 ylijäämäksi arvioidaan 12,7 milj. euroa ja sillä katetaan edellisiltä vuosilta kertyvää alijäämää.

Keskeiset toiminnalliset tavoitteet

HSL:n vuosille 2022 – 2024 asettamat keskeiset strategiset tavoitteet ovat:

1. Joukkoliikenteen käyttö ja muu kestävä liikkuminen lisääntyvät
2. Palvelut vastaavat asiakkaiden muuttuvaa liikkumista
3. Joukkoliikenteen rahoitus on kestäväällä pohjalla

Toiminnassa keskeistä vuonna 2021

- Koronapandemia on leimannut HSL:n toimintaa myös alkuvuonna 2021 ja sen vaikutukset tulevat ulottumaan pitkälle tulevaisuuteen. Tilanne on aiheuttanut vakavan taloudellisen alijäämän.
- Matkustajamäärät ovat olleet lähes koko korona-ajan alle puolet normaaliaikojen määristä.
- Vuoden 2021 tulos tulee toteutetuista säästötoimista huolimatta ja valtion merkittävien ylimääräisten tukien jälkeenkin olemaan arviolta noin 40 miljoonaa euroa tappiollinen.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

44/56

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

§ 63

13.09.2021

Päätöshistoria

Oheismateriaali

HSL alustava Toiminta- ja taloussuunnitelma 2022-2024

HSL tts lausuntopyyntö 2022-2024

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

45/56

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

§ 64

13.09.2021

8396/00.04.00/2021

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 13.09.2021 § 64

§ 64

Jäsenten nimeäminen Laurea-ammattikorkeakoulun Espoon - Lohjan alueneuvottelukuntaan nelivuotiskaudeksi

Valmistelijat / lisätiedot:

Pullinen Paula

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kasvun ja oppimisen toimialajohtaja Rinta-aho Harri

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

1

nimeää Laurea-ammattikorkeakoulu Oy:n Espoon - Lohjan alueneuvottelukuntaan toimikaudeksi 2021–2025 seuraavat jäsenet:

Aija Bärlund (Kok.)

Päivi Käri-Zein (Kok.)

Alexi Lehto (Vihr.)

Taru Salovaara (SDP)

Paul Usvalampi (PS)

Tommi Virtanen (Kesk.)

Marjo Matikka (Liike Nyt)

2

esittää Laurea-ammattikorkeakoulu Oy:n hallitukselle, että edellä mainituista Aija Bärlund (Kok.) nimetään Espoon - Lohjan alueneuvottelukunnan puheenjohtajaksi.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Laurea-ammattikorkeakoulu Oy:ltä on tullut pyyntö nimetä jäsenet alueneuvottelukuntaan valtuustokaudeksi 2021–2025.

Alueneuvottelukunnan tarkoitus

Laurea-ammattikorkeakoulu Oy:n osakkaat ovat sopineet osakassopimuksessa valtuustokausiksi valittavien alueneuvottelukuntien kokoonpanosta. Osakassopimuksen mukaan alueneuvottelukuntien tehtävänä on edistää ammattikorkeakoulun aluekehitystehtävän toteuttamista sekä ammattikorkeakoululain mukaista yhteistyötä elinkeino- ja muun työelämän sekä suomalaisten ja ulkomaalaisten korkeakoulujen samoin kuin muiden oppilaitosten kanssa. Alueneuvottelukunta tekee ehdotuksia Laurean strategian kehittämiseksi oman toiminta – alueensa osalta sekä seuraa hallituksen hyväksymän strategian toteutumista.

Alueneuvottelukunnan jäsenet

Osakassopimuksen mukaan Espoon - Lohjan alueneuvottelukuntaan osakkaat valitsevat jäsenet seuraavasti:

Espoon kaupunki	7
Kauniaisten kaupunki	1
Kirkkonummen kunta	1
Länsi-Uudenmaan koulutuskuntayhtymä	2

Päätösehdotus on paikkajakotoimikunnan suosituksen mukainen.

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

47/56

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

§ 65

13.09.2021

9846/02.05.06/2021

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 13.09.2021 § 65

§ 65

Tapiolan Keskuspysäköinti Oy:n ja Tapiolan Keskustavalvomo Oy:n osakkeiden ostaminen Asunto Oy Espoon Itätuulenkuja 10:ltä (Kh-asia)

Valmistelijat / lisätiedot:

Mäkinen Antti O.

etunimi.sukunimi@espoo.fi

Vaihde 09 816 21

Päätösehdotus

Kaupunkiympäristön toimialajohtaja Isotalo Olli

Kaupunginhallituksen konsernijaosto ehdottaa, että kaupunginhallitus

1

päätää, että kaupunki ostaa Asunto Oy Espoon Itätuulenkuja 10:ltä 4 kpl Tapiolan Keskuspysäköinti Oy:n A-osakkeita hintaan yksi (1) euro/A-osake ja 28 kpl Tapiolan Keskustavalvomo Oy:n osakkeita hintaan yksi (1) euro/osake. Osakkeiden kokonaiskauppahinta on 32 euroa ja niistä maksettava varainsiirtovero on yhteensä 0,53 euroa,

2

valtuuttaa kaupunkiympäristön toimialajohtajan laatimaan ja allekirjoittamaan osakkeiden hankintaa koskevat tavanomaiset ehdot sisältävät kauppakirjat sekä allekirjoittamaan muut osakkeiden hankintaan liittyvät asiakirjat.

Käsittely

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto:
Esittelijän ehdotus hyväksyttiin yksimielisesti.

Selostus

Valtuusto hyväksyi Tapiolan keskustassa Merituulentien eteläpuolella sijaitsevan Vesiputoustalon tontin asemakaavanmuutoksen 24.4.2017. Kaava tuli voimaan 21.6.2017. Kaupunginhallitus hyväksyi asemakaavanmuutokseen liittyvän maankäyttösopimuksen 10.4.2017.

Asemakaavanmuutos mahdollisti Vesiputoustaalon toimistorakennuksen purkamisen ja uusien liike/asuinrakennusten rakentamisen tontille.

Maankäyttösopimuksen perusteella Vesiputoustaalo (KOy Tapiolan Vesiputoustaalo) osti kaupungilta neljä Tapiolan Keskuspysäköinti Oy:n pysäköintipaikkoja koskevaa A-osaketta. Kohteen muut autopaikat sijoitetaan tontin alueelle kellaritiloihin. Osakekauppa tehtiin vuonna 2018.

Maankäyttösopimuksen mukaan Vesiputoustaalo osti kaupungilta 28 kpl Tapiolan Keskustalvomo Oy:n osakkeita. Keskustalvomoyhtiö on toteuttanut Tapiolan keskuksen valvomon, joka on vuodesta 2019 lähtien vastannut 24/7 viranomaisten edellyttämistä liikekeskuksen ja bussiterminaalin keskitetyistä valvontatehtävistä. Osakekauppa tehtiin vuonna 2018.

Vesiputoustaalon tontin suunnitelmat ovat sittemmin kehittyneet niin, että tontille ollaan nyt toteuttamassa kolme asuntoyhtiötä ja kellarikerrosten pysäköintitiloja omistava keskinäinen kiinteistöyhtiö. Yhtiöt muodostettiin jakautumalla KOy Tapiolan Vesiputoustaalosta. Kaupunginhallitus hyväksyi 11.1.2021 yhtiöjärjestelyistä johtuvat muutokset maankäyttösopimukseen. Tontin markkinointinimi on Feenix-kortteli. Asuntoyhtiöiden katutasoon tulee pienehköjä liiketiloja. Tapiolan keskuksen kehittämisen edetessä tavoiteltava liiketilojen määrä on pienentynyt. Tapiolan keskuksessa liiketilakokonaisuus on toteutunut ja toteutuu Merituulentien kohdalle ja sen pohjoispuolelle. Merituulentien eteläpuolelle tulee asuinrakennuksia, joiden katutasoon tulee vain ympäristöä elävöittäviä pienehköjä liiketiloja. Feenix-korttelin suunnitelmia kehitettiin lähes kolmen vuoden ajan ja rakennustyöt käynnistyivät vasta vuoden 2020 lopussa.

Vesiputoustaalon tontin omistaja ja kehittäjä on lähettänyt kaupungille 30.6.2021 päivätyn kirjeen, jossa AsOy Espoon Itätuulenkujat 10 tarjoutuu myymään kaupungille omistamansa neljä Tapiolan Keskuspysäköinti Oy:n A-osaketta ja 28 Tapiolan Keskustalvomo Oy:n osaketta hintaan yksi euro/osake eli yhteensä hintaan 32,00 euroa. Kirjeessä todetaan: ”Osakkeet ovat siirtyneet AsOy Espoon Itätuulenkujat 10:n omistukseen KOy Tapiolan Vesiputoustaalon jakautumisen yhteydessä 30.6.2021. Jakautumisen jälkeen ei ole tarkoituksenmukaista, että asunto-osakeyhtiö olisi osakkaana Tapiolan Keskuspysäköinti Oy:ssä tai Tapiolan Keskustalvomo Oy:ssä.”

Tavoitteena on ohjata Tapiolan keskuksen asiakasliikenne kokonaisuudessaan keskuspysäköintilaitokseen pois häiritsemästä keskuksen elämää, joka painottuu kevyeen liikenteeseen. Pysäköintilaitokseen on kaksi kaupungin rakennuttamaa ajotunnelia: toinen idästä Tapiolanympyrästä ja toinen etelästä Etelätuulentieltä. Tavoitteena on päästä asiakasliikenteen osalta eroon kiinteistökohtaisista pysäköintikellareista ja erillisistä maanpäällisistä pysäköintilaitoksista ja kaavoittaa pysäköintitalojen paikalle liike/asuinrakennuksia. Feenix-

korttelin liiketilat ovat siinä määrin vähäisiä, ettei niiden velvoitepaikkoja ole tarpeen osoittaa keskuspysäköintiin. Ne tulevat toimimaan kyseisten liiketilojen työntekijöiden paikkoina.

Tapiolan Keskuspysäköinti Oy:ssä on 2100 A-osaketta, jotka kukin vastaa yhtä pysäköintipaikkaa. Yhtiö on keskinäinen kiinteistöyhtiö. Pysäköintilaitos on yleinen eikä siinä ole nimettyjä paikkoja. Pysäköintilaitoksen operoinnista vastaa tällä hetkellä Aimo Park Oy ja laitoksen markkinointinimi on Tapiola Park. Kaupunki omistaa tällä hetkellä 500 yhtiön A-osaketta, Kaupunki on yhtiön osakkaana tavoitteenaan tukea osaltaan Tapiolan keskuksen kehittämistä. Kaupunki myy osakkeitaan kehitettävälle kiinteistöille, kun kaupungin ja kiinteistöjen kesken tehdään asemakaavanmuutoksiin liittyviä maankäytösopimuksia.

Esityslistan toisessa esityksessä esitetään, että 95 kaupungin keskuspysäköinnissä omistamaa paikkaa osoitetaan pysyvästi Tapiolan koulun ja lukion, Tapionkentän ja Espoon kulttuurikeskuksen velvoiteautopaikoiksi. On todennäköistä, että tämän jälkeen kaupungin omistukseen jäävät 405 keskuspysäköinnin autopaikkaa eivät riitä Tapiolan keskuksen kehittämiseen tulevina vuosina. Neljän A-osakkeen ostaminen AsOy Itätuulenkuja 10:ltä on perusteltua. Lisäksi on huomioitava, että keskuspysäköintilaitoksesta saatavat vuokratulot ylittävät hoitovastikkeet.

Lähtökohtaisesti Tapiolan keskuksen asuntoyhtiöt eivät ole Tapiolan Keskustalvomo Oy:n osakkaina, vaan asuntoyhtiöt tekevät vain palvelusopimuksen valvomo-yhtiön kanssa. Asuntoyhtiöiden rooli keskustalvomon kannalta on varsin vähäinen verrattuna liikekiinteistöihin ja bussiterminaaliin ja muihin yleisiin alueisiin. Tästä syystä on perusteltua, että kaupunki ostaa AsOy Espoon Itätuulenkuja 10:ltä Tapiolan Keskustalvomo Oy:n 28 osaketta.

Kaupunki omistaa tällä hetkellä Tapiolan Keskustalvomo Oy:stä 126 osaketta. Yhtiössä on yhteensä 634 osaketta. Kaupungin osakkeista 71 osaketta liittyy bussiterminaaliin ja muihin yleisiin alueisiin. Loput kaupungin omistamat 55 osaketta ovat passiivisia osakkeita, joiden osalta kaupunki ei maksa hoitovastiketta. AsOy Espoon Itätuulenkuja 10:ltä ostettavat 28 osaketta ovat myös passiivisia osakkeita, joihin liittyen kaupunki ei maksa hoitovastiketta. Kaupungin omistamia passiivisia osakkeita kaupunki myy myöhemmin kehitettävälle kiinteistöille, kun kaupungin ja kiinteistöjen kesken tehdään asemakaavanmuutoksiin liittyviä maankäytösopimuksia.

Ostettaviin osakkeisiin ei sisälly mitään erityisiä velvoitteita, maksuja tms.

Päätöshistoria

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

50/56

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

§ 65

13.09.2021

Oheismateriaali

Tarjous As Oy Itätuulenkuja 10

Espoon kaupunki

Pöytäkirja

51/56

Kaupunginhallituksen konsernijaosto

§ 66

13.09.2021

7939/00.01.02/2021

Kaupunginhallituksen konsernijaosto 13.09.2021 § 66

§ 66

Ylimääräinen asia

Käsittely

Laukkanen puheenjohtajan kannattamana ehdotti, että kaupunginhallituksen konsernijaosto ottaa ylimääräisenä asiana käsiteltäväksi ylimääräisen kokouksen pitämisen 20.9.2021 klo 11.00.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko ehdotus ottaa käsiteltäväksi. Koska sitä ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen konsernijaoston yksimielisesti päättäneen ottaa asian käsiteltäväkseen.

Puheenjohtaja tiedusteli, voidaanko Laukkasen ehdotus hyväksyä. Koska ehdotusta ei vastustettu, puheenjohtaja totesi kaupunginhallituksen konsernijaoston yksimielisesti hyväksyneen sen.

Päätös

Kaupunginhallituksen konsernijaosto:
Kaupunginhallituksen konsernijaosto päätti pitää ylimääräisen kokouksen 20.9.2021 klo 11.00.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 56, § 57, § 62, § 65, § 66

Muutoksenhakukielto

Edellä mainitusta päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 58, § 60, § 61, § 64

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimus on toimitettava kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joulukuun- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on kaupunginhallitus.

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Käyntiosoite: Siltakatu 11, Kauppakeskus Entresse, kolmas kerros
Virka-aika: ma-pe 8.00 - 15.45
Postiosoite: Espoon kirjaamo, PL 1
02070 ESPOON KAUPUNKI
Sähköposti: kirjaamo@espoo.fi
Faksi: +358-(0)9-816 22495
Vaihde: +358-(0)9-81621

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.

Muutoksenhakuohje koskee pykäläiä: § 59, § 63

Muutoksenhakukielto

Edellä mainitusta päätöksestä, joka koskee vain asian valmistelua tai täytäntöönpanoa, ei saa kuntalain 136 §:n mukaan hakea muutosta.

Oikaisuvaatimusohje

Tähän päätökseen tyytymätön voi tehdä kirjallisen oikaisuvaatimuksen. Päätökseen ei saa hakea muutosta valittamalla tuomioistuimeen.

Oikaisuvaatimusoikeus

Oikaisuvaatimuksen saa tehdä:

- se, johon päätös on kohdistettu tai jonka oikeuteen, velvollisuuteen tai etuun päätös välittömästi vaikuttaa (asianosainen), sekä
- kunnan jäsen.

Oikaisuvaatimusaika

Oikaisuvaatimus on tehtävä 14 päivän kuluessa päätöksen tiedoksisaannista.

Oikaisuvaatimusaika viranhaltijalain 37 §:ssä tarkoitettua irtisanomista koskevasta päätöksestä alkaa kuitenkin kulua vasta 40 §:n 1 momentissa säädetyn irtisanomisajan päättymisestä. Sama koskee valitusaikaa silloin, kun 37 §:ssä tarkoitettua irtisanomista koskevan päätöksen on tehnyt valtuusto tai kuntalain 58 §:n 1 momentissa tarkoitettu kuntayhtymän toimielin.

Oikaisuvaatimus on toimitettava kunnan kirjaamoon määräajan viimeisenä päivänä ennen kirjaamon aukioloajan päättymistä.

Asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, seitsemän päivän kuluttua kirjeen lähettämisestä. Käytettäessä tavallista sähköistä tiedoksiantoa asianosaisen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon, jollei muuta näytetä, kolmantena päivänä viestin lähettämisestä.

Kunnan jäsenen katsotaan saaneen päätöksestä tiedon seitsemän päivän kuluttua siitä, kun pöytäkirja on nähtävänä yleisessä tietoverkossa.

Tiedoksisaantipäivää ei lueta oikaisuvaatimusaikaan. Jos oikaisuvaatimusajan viimeinen päivä on pyhäpäivä, itsenäisyyspäivä, vapunpäivä, joului- tai juhannusaatto tai arkilauantai, saa oikaisuvaatimuksen tehdä ensimmäisenä arkipäivänä sen jälkeen.

Oikaisuvaatimusviranomainen

Viranomainen, jolle oikaisuvaatimus tehdään, on Kaupunginhallituksen konsernijaosto

Oikaisuvaatimuksen toimittaminen

Käyntiosoite: Siltakatu 11, Kauppakeskus Entresse, kolmas kerros
Virka-aika: ma-pe 8.00 - 15.45
Postiosoite: Espoon kirjaamo, PL 1
02070 ESPOON KAUPUNKI
Sähköposti: kirjaamo@espoo.fi
Telekopio: +358-(0)9-816 22495
Vaihde: +358-(0)9-81621

Oikaisuvaatimuksen muoto ja sisältö

Oikaisuvaatimus on tehtävä kirjallisesti. Myös sähköinen asiakirja täyttää vaatimuksen kirjallisesta muodosta.

Oikaisuvaatimuksessa on ilmoitettava:

- päätös, johon haetaan oikaisua
- miten päätöstä halutaan oikaistavaksi
- millä perusteella oikaisua vaaditaan.

Oikaisuvaatimuksessa on lisäksi ilmoitettava tekijän nimi, kotikunta, postiosoite ja puhelinnumero.

Jos oikaisuvaatimuspäätös voidaan antaa tiedoksi sähköisenä viestinä, yhteystietona pyydetään ilmoittamaan myös sähköpostiosoite.